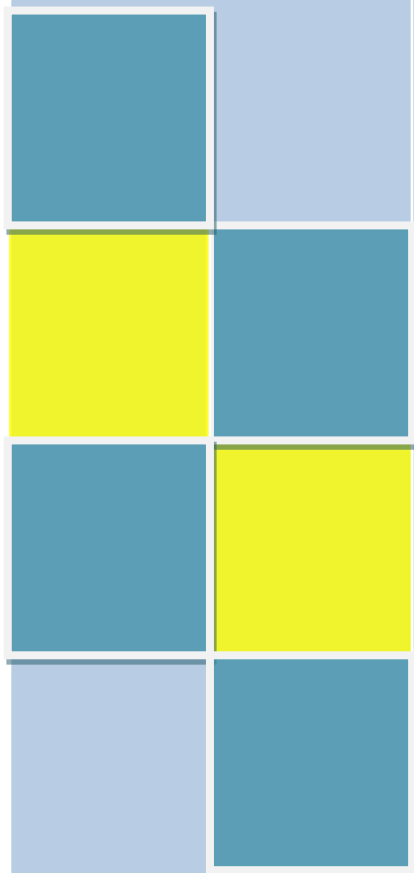

2014

STRATEGIA ROZWOJU GMINY WYRY 2014 – 2022

1. WPROWADZENIE

Strategia jest dokumentem, który w jasny sposób wskazuje kierunki, w jakich powinna zmierzać gmina, aby zapewnić sobie stały, zrównoważony rozwój, a mieszkańcom konsekwentne polepszanie warunków życia.

Strategia stanowi podstawę działania gminy, programów i przedsięwzięć czy polityki przestrzennej. Informuje o warunkach podejmowania i realizacji wszelkich działań w gminie, podnosi jej wiarygodność wobec partnerów zewnętrznych, dla których niejednokrotnie stanowi podstawę oceny współpracy z gminą lub lokalizacji własnych przedsięwzięć na jej terenie.

Jest ona również podstawą do korzystania przez gminę z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej lub innych zewnętrznych źródeł finansowania. Jednakże jej najważniejszym zadaniem jest określenie ram współdziałania wszystkich zainteresowanych podmiotów (tj. przede wszystkim mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, władz gminy) w celu wypracowania wspólnej przyszłości, odpowiadającej ich potrzebom.

Niniejszy dokument powstał w związku z dezaktualizacją poprzedniej Strategii Rozwoju Gminy Wyry, która obowiązywała w latach 2000 – 2010. Został on opracowany przez pracowników Referatu Pozyskiwania Funduszy i Promocji Gminy przy wsparciu metodycznym Głównego Instytutu Górnicztwa w Katowicach.

2. METODOLOGIA PRAC NAD STRATEGIĄ

Gmina Wyry, dla procesu tworzenia dokumentu, wybrała koncepcję pracy partycypacyjnej, tzn. przy aktywnym udziale społeczności gminy, przede wszystkim w formie bezpośrednich spotkań warsztatowych.

Celem warsztatów była diagnoza głównych wyzwań i problemów rozwoju, z jakimi gmina będzie musiała zmierzyć się w nadchodzących latach. W warsztatach wzięło udział ponad 50 osób związanych ze sferą społeczną, kulturową, gospodarczą, edukacyjną, socjalną, sportową. Ponadto w warsztatach udział wzięli Radni Gminy, pracownicy Urzędu Gminy Wyry, Starostwa Powiatowego w Mikołowie, Urzędu Miasta Tychy oraz innych podmiotów współpracujących z gminą.

Praca warsztatowa koncentrowała się na sześciu obszarach tematycznych, tj. sfera społeczna, gospodarka, środowisko i przestrzeń, infrastruktura, usługi publiczne, zewnętrzne uwarunkowania rozwoju. W efekcie warsztatów ustalono listę wyzwań/problemów i propozycji działań dla w/w obszarów:

- w obszarze tematycznym SFERA SPOŁECZNA – uczestnicy warsztatów szczególną uwagę przywiązywali do potrzeby stworzenia bazy rekreacyjnej i turystycznej na terenie

gminy oraz wzmocnienia oferty czasu wolnego, w tym poszerzenia oferty kulturalnej i sportowej.

- w obszarze tematycznym GOSPODARKA – uczestnicy warsztatów najczęściej zgłaszali propozycje wprowadzenia ulg podatkowych dla przedsiębiorców, organizowania szkoleń w zakresie rozpoczęcia działalności gospodarczej, wyposażenia w infrastrukturę techniczną terenów inwestycyjnych oraz zapewnienia poradnictwa dla osób prowadzących działalność gospodarczą.
- w obszarze tematycznym ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ – uczestnicy warsztatów zgłaszali problem niskiej emisji oraz potrzebę wykorzystania alternatywnych źródeł energii. Najczęściej wskazywane przez mieszkańców propozycje dotyczyły poprawy estetyki i wizerunku Gminy, a także podniesienia jakości przestrzeni publicznych.
- w obszarze tematycznym INFRASTRUKTURA – wśród najczęściej zgłaszanych potrzeb znalazła się m. in. regulacja rzeki Gostynki oraz rowów melioracyjnych. Ponadto, zwrócono uwagę na konieczność rozbudowy sieci kanalizacyjnej, kanalizacji deszczowej, modernizacji i budowy dróg, ronda, a także chodników i ścieżek rowerowych.
- w obszarze tematycznym USŁUGI PUBLICZNE – uczestnicy warsztatów zwrócili uwagę na konieczność informatyzacji sfery publicznej Gminy poprzez zwiększenie dostępu do oferty e usług. Istotnym problemem jest również brak bankomatów, centrum informacji o Gminie, punktu darmowych usług prawnych oraz placówki Poczty Polskiej w Gostyni.
- w obszarze tematycznym UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE – akcentowano zapotrzebowanie na sprawny system komunikacji publicznej zapewniający szybki dojazd do ościennych miejscowości bez konieczności przesiadek. Uczestnicy wskazywali również na konieczność podjęcia współpracy z gminami i miastami ościennymi.

W październiku 2014 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach wskazał brak potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu „Strategii Rozwoju Gminy Wyry na 2014 – 2022” wskazując, że:

- zamierzenia inwestycyjne stanowią kontynuację realizowanych prac w kierunku rozwoju gospodarczego i społecznego,
- planowane zadania uwzględniają aspekty środowiskowe, mając na celu wspieranie zrównoważonego rozwoju i wdrażanie prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska,
- zaproponowane cele i działania znacząco wpłyną na poprawę stanu środowiska na terenie gminy, oraz zmniejszą występujące obecnie niekorzystne oddziaływania na środowisko.

Harmonogram prac nad strategią był następujący:

- **9 maja 2013 r.** – odbyło się spotkanie władz gminy oraz pracowników Urzędu Gminy Wyry z pracownikami Głównego Instytutu Górniczego w Katowicach, w celu ustalenia ram prac nad strategią;
- **22 maja 2013 r.** – wydane zostało Zarządzenie wewnętrzne Wójta Gminy Wyry powołujące zespół zadaniowy do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wyry;

- **3 czerwca 2013 r.** – w Zespole Szkół w Wyrach miało miejsce pierwsze spotkanie z mieszkańcami, mające na celu przedstawienie głównych założeń przyświecających opracowaniu Strategii. W spotkaniu wzięło udział 17 osób;
- **28 czerwca 2013 r.** – na stronie internetowej Gminy Wyry, tablicach ogłoszeń oraz w formie zaproszenia odczytanego w kościołach podczas mszy świętych, ukazała się informacja zachęcająca wszystkich mieszkańców do włączenia się w proces opracowania Strategii Rozwoju Gminy Wyry i zgłaszania chęci do wzięcia udziału w warsztatach (swoje uczestnictwo zgłosiło 16 osób);
- **4 września 2013 r.** w Domu Kultury w Gostyni oraz **9 września 2013 r.** w Zespole Szkół w Wyrach odbyła się I sesja warsztatowa, w której udział wzięło 51 osób (zaproszenia wysłano do ponad 100 osób). Na podstawie warsztatów eksperci sformułowali główne cele i kierunki rozwoju gminy;
- **we wrześniu 2013 r.** za pośrednictwem strony internetowej poproszono mieszkańców o przesłanie swoich propozycji odnoszących się do 6 głównych obszarów tematycznych – otrzymano kilkanaście pomysłów/sugestii;
- **6 listopada 2013 r.** odbyła się II sesja warsztatowa, w której wzięło udział 29 osób. Na warsztatach zaprezentowano wstępną listę celów i kierunków działań. Uczestnicy zgłaszali propozycje zmian oraz uzupełnień do przedstawionej listy. Propozycje zmian wprowadzane były na bieżąco przez Zespół GIG do wersji elektronicznej materiału prezentowanego uczestnikom warsztatu;
- **8 listopada 2013 r.** na stronie internetowej Gminy Wyry pojawiła się lista celów i kierunków działań opracowana podczas II warsztatów. Poproszono mieszkańców o zgłaszanie uwag bądź sugestii, co uczyniło 6 osób;
- **10 grudnia 2013 r.** w Domu Kultury w Gostyni oraz **11 grudnia 2013 r.** w Zespole Szkół w Wyrach miały miejsce spotkania Wójta Gminy Wyry z mieszkańcami, na których omówiono listę celów i kierunków działań;
- **grudzień 2013 r. – czerwiec 2014 r.** – opracowanie dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Wyry;
- **lipiec – wrzesień 2014 r.** – konsultacje społeczne dokumentu Strategii Rozwoju Gminy Wyry;
- **październik 2014 r.** – uchwalenie Strategii Rozwoju Gminy Wyry przez Radę Gminy;
- **listopad 2014 r.** – powołanie zespołu ds. wdrażania i monitorowania strategii.

3. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

W Strategii Rozwoju Gminy Wyry 2014 – 2022 wyszczególnione zostały cztery główne cele strategiczne, tj. cele najwyższego rzędu, które odzwierciedlają zidentyfikowane problemy, a ich osiągnięcie doprowadzić ma do zmiany sytuacji niepożądaną w pożądaną.

Cele te są następujące:

- 1) **Przedsiębiorczość dopasowana do potrzeb gminy położonej w funkcjonalnym obszarze metropolitalnym,**
- 2) **Spoleczność gminy wysoce zintegrowana, aktywnie uczestnicząca w rozwoju gminy i korzystająca z wysokiej jakości usług publicznych,**
- 3) **Przestrzeń gminy wysokiej jakości, atrakcyjna zarówno dla mieszkańców jak i odwiedzających gminę,**
- 4) **Wykorzystanie szans wynikających z możliwości współpracy z innymi gminami i miastami Metropolii Silesia oraz jej Bezpośredniego Obszaru Funkcjonalnego.**

Do osiągnięcia celów strategicznych doprowadzić mają zaproponowane cele szczegółowe oraz kierunki działań.

Tabela nr 1: Cele i kierunki działań

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	KIERUNKI DZIAŁAŃ
1. Przedsiębiorczość dopasowana do potrzeb gminy położonej w funkcjonalnym obszarze metropolitalnym	1.1 Wykreowanie przestrzeni gospodarczej spójnej ze strukturą branżową gospodarki metropolii	1.1.1 Przygotowanie gruntów z zasobów gminnych do zainwestowania (<i>nieuciążliwe dla środowiska usługi i przetwórstwo, nowy przemysł</i>) 1.1.2 Dążenie do zagospodarowania przez przedsiębiorców terenów inwestycyjnych w pobliżu ulicy Pszczyńskiej (z ich wykupem przez gminę lub bez wykupu) 1.1.3 Inspirowanie i wspieranie przedsiębiorczości na rzecz społecznej odpowiedzialności biznesu 1.1.4 Wspieranie podmiotów gospodarczych w kreowaniu/promowaniu lokalnego produktu markowego (<i>np. ekoprodukty, turystyka weekendowa</i>)

	<p>1.2 Wzmocnienie sektora MŚP z równoczesnym zachowaniem rolnictwa i przetwórstwa rolnego w gospodarce gminy</p>	<p>1.2.1 Wykorzystanie edukacji szkolnej do kształtowania postawy przedsiębiorczości oraz kształtowania postaw proinnowacyjnych</p> <p>1.2.2 Wspieranie pozaszkolnego kształcenia ustawicznego odpowiadającego na wyzwania rynku pracy</p> <p>1.2.3 Promowanie agroturystyki</p> <p>1.2.4 Wspieranie działań na rzecz samoorganizacji lokalnych grup przedsiębiorców</p> <p>1.2.5 Wspieranie oraz szkolenie osób podejmujących po raz pierwszy działalność gospodarczą (w tym samozatrudnienie)</p> <p>1.2.6 Organizowanie/wspieranie sieci współpracy między różnymi branżami lokalnych MŚP i sektorem obywatelskim</p>
<p>2. Społeczność gminy wysoce zintegrowana, aktywnie uczestnicząca w rozwoju gminy i korzystająca z wysokiej jakości usług publicznych</p>	<p>2.1 Zwiększenie kompetencji cyfrowych społeczności gminy</p>	<p>2.1.1 Wykorzystanie systemu edukacji szkolnej do kształtowania kompetencji do funkcjonowania w przestrzeni cyfrowej</p> <p>2.1.2 Działania edukacyjne w systemie nieformalnym nakierowane na zwiększenie kompetencji mieszkańców gminy w korzystaniu z przestrzeni cyfrowej</p>
	<p>2.2 Systemowe wykorzystanie osiągnięć cyfryzacji w zarządzaniu sferą publiczną</p>	<p>2.2.1 Wykorzystanie technik informatycznych dla zwiększenia bezpieczeństwa publicznego</p> <p>2.2.2 Poszerzanie zakresu e-usług i rozwój procedur dla e-zarządzania usługami i przestrzenią publiczną</p> <p>2.2.3 Rozwój infrastruktury służącej informatyzacji sfery publicznej</p>
	<p>2.3 Znaczące wzmocnienie oferty czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych</p>	<p>2.3.1 Odnowienie i rozbudowa publicznie dostępnych obiektów rekreacyjnych (np. teren przy jeziorze Wicie, obiekt im. Braci Góralczyków) oraz budowa nowych (np. boisko wielofunkcyjne o sztucznej nawierzchni), w tym przy obiektach szkolnych</p> <p>2.3.2 Popularyzacja niskokosztowych dyscyplin sportowych.</p> <p>2.3.3 Wzmocnienie oddolnej aktywności</p>

		lokalnych stowarzyszeń i grup nakierowanej na zwiększenie oferty kulturalnej – poprzez adresowane wsparcie i sieciowanie
	2.4 Zwiększenie spójności społecznej	<p>2.4.1 Upowszechnianie, we wszystkich dziedzinach usług publicznych, rozwiązań infrastrukturalnych i organizacyjnych zapobiegających wykluczeniu społecznemu ze względu na wiek lub niepełnosprawność (<i>rozwiązania konstrukcyjne, techniczne i przestrzenne</i>)</p> <p>2.4.2 Wyrównywanie szans dostępu do usług publicznych (<i>np. ulgi dla rodzin wielodzietnych</i>)</p> <p>2.4.3 Doskonalenie bezpośredniej partycypacji społecznej w decydowaniu o rozwoju – w tym: budżet obywatelski, konsultacje społeczne, inicjatywy uchwałodawcze</p> <p>2.4.4 Wspieranie projektów edukacyjnych (w systemie szkolnym i pozaszkolnym) kształtujących poczucie lokalnej tożsamości</p> <p>2.4.5 Powszechna edukacja w zakresie gospodarki odpadami oraz porządku i czystości w gminie</p> <p>2.4.6 Realizacja programów na rzecz aktywizacji społeczności lokalnej</p>
	2.5 Wzmocnienie systemu usług sfery socjalnej, zdrowotnej i pomocy społecznej	<p>2.5.1 Rozwijanie systemu opieki dla dzieci w wieku poniżej 3 lat</p> <p>2.5.2 Wzmocnienie bazy przedszkolnej (<i>np. modernizacja przedszkola w Gostyni</i>)</p> <p>2.5.3 Wzmocnienie infrastruktury i oferty działań w zakresie pomocy społecznej (<i>klub integracji społecznej</i>)</p> <p>2.5.4 Adaptacja istniejących obiektów do potrzeb sfery socjalnej lub pomocy społecznej</p> <p>2.5.5 Zwiększenie zakresu podstawowych i specjalistycznych usług zdrowotnych</p>
3. Przestrzeń gminy wysokiej jakości, atrakcyjna	3.1 Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza i wód	3.1.1 Wspieranie podmiotów indywidualnych we wprowadzaniu rozwiązań wykorzystujących lokalne

zarówno dla mieszkańców jak i odwiedzających gminę.		<p>źródła energii (<i>np. systemy fotowoltaiczne</i>)</p> <p>3.1.2 Wspieranie podmiotów indywidualnych we wprowadzaniu rozwiązań termomodernizacyjnych</p> <p>3.1.3 Dokończenie rozbudowy systemów kanalizacji sanitarnej</p> <p>3.1.4 Rozbudowa i modernizacja systemów gospodarowania wodami deszczowymi</p> <p>3.1.5 Dążenie do wykorzystania ciepła odpadowego związanego z energetyką lub działalnością przemysłową prowadzoną w sąsiedztwie gminy lub na jej terenie</p>
	3.2 Zwiększenie spójności przestrzennej i estetyki krajobrazu gminy	<p>3.2.1 Tworzenie sieci ścieżek/tras rowerowych i ciągów spacerowych pełniących funkcje transportu lokalnego a zarazem wkomponowanych w system ponadlokalny</p> <p>3.2.2 Odnowienie systemu melioracyjnego gminy</p> <p>3.2.3 Kreowanie atrakcyjnych i estetycznych przestrzeni publicznych – centrum ogólnogminnego i centrów lokalnych (<i>np. w rejonie Zagrody Śląskiej, stadionu Fortuny, ulic Dąbrowszczaków, Tysiąclecia i Tyskiej, tereny przyszkolne</i>)</p> <p>3.2.4 Wprowadzanie systemów fotowoltaicznych w obiektach i przestrzeni publicznej</p> <p>3.2.5 Wielofunkcyjne zagospodarowanie obszarowych obiektów dziedzictwa kulturowego i krajobrazowego w tym zabytkowych układów przestrzennych (<i>np. Dwór, fortyfikacje, Huta w Gostyni, Młyn przy ul. Pszczyńskiej</i>) z wykorzystaniem różnych form partnerstwa publiczno-prywatnego</p> <p>3.2.6 Ekspozowanie punktowych obiektów dziedzictwa przyrody i kultury (drzewa pomnikowe, starodrzewia, potencjalne użytki ekologiczne, kapliczki, krzyże przydrożne) jako element pozytywnego wizerunku</p>

		gminy 3.2.7 Modernizacja sieci drogowej m.in. w związku z kreowaniem przestrzeni publicznych (oprócz jezdni, także chodniki i towarzysząca im infrastruktura)
	3.3 Poprawa dostępności i jakości transportu publicznego	3.3.1 Integracja transportu autobusowego poprzez współpracę z przedsiębiorstwami KZK GOP i MZK Tychy 3.3.2 Lobbowanie na rzecz przywrócenia publicznego transportu szynowego na trasie Orzesze-Tychy
	3.4 Zachowanie ścisłej kontroli społeczności gminy nad procesem suburbanizacji	3.4.1 Przestrzeganie zasady, że nowa zabudowa mieszkaniowa stanowi uzupełnienie już istniejącej lub jest lokalizowana w jej sąsiedztwie 3.4.2 Niedopuszczanie do lokalizowania nowych jednostek osadniczych bez podstawowych usług publicznych 3.4.3 Dostosowanie zakresu i form nowej zabudowy do wymogów ochrony walorów krajobrazu przyrodniczego i kulturowego gminy 3.4.4 Zachowanie wolnych od zabudowy korytarzy ekologicznych, w tym dolin Gostynki i jej dopływów
4. Wykorzystanie szans wynikających z możliwości współpracy z innymi gminami i miastami Metropolii Silesia oraz jej Bezpośredniego Obszaru Funkcjonalnego	4.1 Zwiększenie funkcjonalności systemów transportowych osiągnięte poprzez współpracę ponadlokalną	4.1.1 Współpraca z innymi gminami na rzecz zwiększenia i optymalizacji obsługi sieci autobusowej oraz jej koordynacji z publicznym transportem szynowym (trasa Tychy-Orzesze) 4.1.2 Wspólne z innymi gminami inicjatywy na rzecz rozwoju regionalnej sieci tras rowerowych 4.1.3 Uczestnictwo w przedsięwzięciach dotyczących systemów transportowych dla BOF Metropolii Silesia (<i>np. w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego</i>)
	4.2 Wzmocnienie gospodarczej pozycji gminy dzięki współpracy	4.2.1 Współpraca z Tyską Strefą Ekonomiczną 4.2.2 Uczestnictwo w przedsięwzięciach dotyczących wzmocnienia

	ponadlokalnej	gospodarki BOF Metropolii Silesia (<i>np. w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego</i>)
	4.3 Wzmocnienie sfery usług publicznych i sfery obywatelskiej dzięki współpracy ponadlokalnej	<p>4.3.1 Współorganizowanie i integrowanie z innymi gminami specjalistycznych usług publicznych o ponadlokalnym znaczeniu (<i>np. kultura, zdrowie, bezpieczeństwo publiczne</i>)</p> <p>4.3.2 Współpraca z innymi gminami w działaniach na rzecz promocji i restytucji dziedzictwa kulturowego (<i>np. zwiqzanego ze szlakami kolejowymi</i>)</p> <p>4.3.3 Wspieranie ponadlokalnej współpracy i sieciowania organizacji pozarządowych działających na terenie gminy</p> <p>4.3.4 Uczestnictwo w przedsięwzięciach dotyczących wzmocnieniu sfery usług publicznych w BOF Metropolii Silesia w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) Subregionu Centralnego dotyczących usług publicznych w strefie BOF – jak zaopatrzenie w energię, oświetlenie przestrzeni publicznych, wsparcie mieszkańców zagrożonych wykluczeniem, wzmocnienie bazy szkolnej i przedszkolnej, kreowanie obiektów stanowiących impulsy rozwoju lokalnego (<i>np. w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego</i>)</p>

4. ZASADY WDRAŻANIA. MONITOROWANIE STRATEGII

1.1. SYSTEM ZARZĄDZANIA STRATEGIĄ

System zarządzania strategią będzie efektywny jedynie pod warunkiem, że efekty realizacji strategii będą monitorowane. Monitorowanie będzie przebiegać w oparciu o stały zestaw wskaźników, których wartości będą corocznie aktualizowane. Wskaźnikami będą objęte wszystkie cele strategiczne i szczegółowe.

Wartości wskaźników będą się opierać na danych zbieranych przez Urząd Gminy Wyry oraz na danych statystyki publicznej. Oprócz oceny ilościowej opartej o wartości wskaźników, bardzo istotne będzie gromadzenie opisów podejmowanych działań oraz danych jakościowych opartych np. o badania ankietowe przeprowadzane wśród lokalnej społeczności oraz grupy interesariuszy.

Wdrożony system monitorowania pozwoli na ocenę zarówno działań prowadzonych z udziałem administracji, jak i organizacji społecznych oraz biznesowych. Rezultaty ewaluacji opartej o monitoring będą stanowić podstawę do analizy stopnia realizacji poszczególnych działań, jak również ewentualnych korekt i aktualizacji strategii.

Dokumentem prezentującym stopień wdrażania strategii będzie raport monitoringowy. Organem odpowiedzialnym za raportowanie będzie Zespół ds. wdrażania strategii. Raport będzie sporządzany corocznie (zasadniczym okresem monitorowania jest rok kalendarzowy), na podstawie raportów cząstkowych sporządzanych przez poszczególne referaty i przekazywanych Zespołowi ds. wdrażania strategii.

Zespół ds. wdrażania strategii zostanie powołany Zarządzeniem Wójta Gminy. W jego skład wejdą przedstawiciele jednostek odpowiedzialnych za monitorowanie poszczególnych wskaźników.

Zakres zadań Zespołu:

- coroczne tworzenie raportów monitoringowych z realizacji strategii – do końca I kwartału
- roku następującego po roku za który są zbierane dane,
- upublicznianie raportów na BIP oraz na stronie www.wyry.pl,
- ocena realizacji strategii w kontekście realizacji budżetu gminy i WPF,
- w przypadku konieczności przedkładanie Wójtowi propozycji aktualizacji strategii.

Reasumując, proces monitorowania i ewaluacji strategii będzie się opierać na poniższych założeniach:

- ocena realizacji celów strategii powinna odbywać się w sposób mierzalny poprzez analizę wartości wskaźników monitoringu, przypisanych poszczególnym celom i działaniom,
- przypisane wskaźniki powinny mieć formę wskaźników ilościowych (statystycznych) i jakościowych (opisowych),
- ocena wdrażania i ewaluacji strategii powinna opierać się nie tylko na corocznych analizach wskaźników statystycznych, ale również na cyklicznych badaniach jakościowych (np. badania ankietowe dedykowane lokalnej społeczności), przy czym o częstotliwości tych badań powinien decydować charakter działań podejmowanych przez władze gminy oraz zainteresowane strony,
- źródłem danych dla wartości wskaźników statystycznych powinny być dane z Urzędu Gminy w oparciu o statystykę GUS oraz podmiotów funkcjonujących na terenie gminy, wartości wskaźników powinny być corocznie aktualizowane w sposób skoordynowany z opracowaniem danych dla potrzeb statystyki publicznej,
- raportowanie powinno być prowadzone w sposób zbieżny z oceną realizacji budżetu by umożliwić analizę związków pomiędzy wydatkami budżetu, a zmianami wartości wskaźników,

- ocena trendów zmian wartości wskaźników powinna odbywać się w oparciu o formularze raportów rocznych – prowadzona przez Zespół ds. wdrażania strategii,
- sporządzane raporty monitorujące realizację zadań strategii powinny być prezentowane podczas sesji Rady Gminy oraz upubliczniane w Biuletynie Informacji Publicznej,
- w przypadku braku dostępności danych ilościowych powinny być sporządzane jakościowe oceny realizacji danego kierunku działań,
- element wspomagający proces raportowania i oceny skuteczności prowadzonych działań, powinien stanowić w przyszłości system prezentujący wskaźniki monitoringu i realizacji strategii wykorzystujący publicznie dostępną przestrzeń cyfrową.

1.2. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA

Tabela nr 2: Wskaźniki monitorowania strategii

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	PROPONOWANY ZESTAW WSKAŹNIKÓW
1. Przedsiębiorczość dopasowana do potrzeb gminy położonej w funkcjonalnym obszarze metropolitalnym	1.1. Wykreowanie przestrzeni gospodarczej spójnej ze strukturą branżową gospodarki metropolii	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia przygotowanych pod działalność gospodarczą terenów inwestycyjnych [ha] • Powierzchnia zagospodarowanych terenów inwestycyjnych [ha], • Nakłady na modernizację i rozbudowę infrastruktury obsługującej tereny przemysłowe [zł] • Liczba tradycyjnych produktów lokalnych [szt.] • Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem ze środków budżetu Gminy [szt.] • Liczba nowych/udoskonalonych produktów/usług (innowacje produktowe) [szt.]
	1.2. Wzmocnienie sektora MŚP z równoczesnym zachowaniem rolnictwa i przetwórstwa rolnego w gospodarce gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób objętych programem edukacji szkolnej dla kształtowania postawy przedsiębiorczości oraz kształtowania postaw proinnowacyjnych [ilość osób] • Liczba firm, którym udzielono wsparcia w ramach działań wdrażających strategię [szt.] • Liczba osób zatrudnionych, w tym prowadzące działalność na własny rachunek, które zostały objęte działaniami wspierającymi ze strony Urzędu Gminy [ilość osób] • Liczba osób bezrobotnych rozpoczynających działalność gospodarczą [ilość osób] • Liczba podmiotów objętych sieciami współpracy [szt.] wraz z opisem

Strategia Rozwoju Gminy Wyry 2014 - 2022

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	PROPONOWANY ZESTAW WSKAŹNIKÓW
		charakteru powiązań
2. Społeczność gminy wysoce zintegrowana, aktywnie uczestnicząca w rozwoju gminy i korzystająca z wysokiej jakości usług publicznych	2.1. Zwiększenie kompetencji cyfrowych społeczności gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowoczesnego sprzętu i pomocy naukowych w placówkach oświatowych • Liczba osób objętych systemem edukacji szkolnej do kształtowania kompetencji do funkcjonowania w przestrzeni cyfrowej [ilość osób] • Liczba osób objętych działaniami edukacyjnymi skierowanymi na zwiększenie kompetencji mieszkańców [ilość osób]
	2.2. Systemowe wykorzystanie osiągnięć cyfryzacji w zarządzaniu sferą publiczną	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba interwencji instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny [szt.] • Odsetek przestępstw zgłaszanych policji i przez nią odnotowywanych [%] • Liczba usług publicznych udostępnionych on-line [szt.] • Liczba użytkowników z dostępem do szerokopasmowego Internetu [ilość osób]
	2.3. Znaczące wzmocnienie oferty czasu wolnego dla wszystkich grup wiekowych	<ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia odtworzonych terenów rekreacyjnych [ha] • Liczba odtworzonych obiektów rekreacyjnych [szt.] • Opis i liczba imprez kulturalnych i rekreacyjnych (seansów filmowych, wystaw, występów zespołów, dyskotek, wykładów-prelekcji, imprez turystycznych i sportowych) [szt.] • Opis i liczba ofert kulturalno-edukacyjnych [szt.] • Liczba osób, które skorzystały z nowej oferty w zakresie zagospodarowania czasu wolnego w ramach działań wdrażających strategię [ilość osób] (wyniki badania ankietowego) • Liczba osób (nowych członków) stowarzyszeń, klubów itp. [ilość osób]
	2.4. Zwiększenie spójności społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych obiektów infrastruktury społecznej [szt.] • Liczba nowych rozwiązań infrastrukturalnych i organizacyjnych zapobiegających wykluczeniu społecznemu [szt.] • Liczba osób objętych programem ulg dla rodzin wielodzietnych [zł/osoba] • Liczba osób uczestniczących w konsultacjach społecznych [ilość osób] • Opis działań podjętych przez Gminę na

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	PROPONOWANY ZESTAW WSKAŹNIKÓW
		<p>rzecz edukacji lokalnej społeczności w zakresie gospodarki odpadami oraz utrzymywania czystości i porządku w gminie,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ocena jakościowa (badanie ankietowe wśród mieszkańców) dotycząca działań na rzecz: <ul style="list-style-type: none"> ➤ integracji lokalnej społeczności, ➤ budowania lokalnej tożsamości wśród mieszkańców i podtrzymania lokalnych tradycji, ➤ zapobiegania wykluczeniu społecznemu.
	2.5. Wzmocnienie systemu usług sfery socjalnej, zdrowotnej i pomocy społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych oddziałów przedszkolnych [szt.] oraz ich powierzchnia [m²] • Liczba zmodernizowanych oddziałów przedszkolnych [szt.] • Liczba nowych oddziałów instytucji opieki dla dzieci do 3 roku życia [szt.] oraz ich powierzchnia [m²] • Liczba zaadaptowanych obiektów do potrzeb sfery socjalnej lub pomocy społecznej [szt.] • Wartość zakupionego sprzętu celem wspierania rozwoju usług zdrowotnych i opiekuńczych [zł] • Liczba zmodernizowanych punktów usług medycznych [szt.]
3. Przestrzeń gminy wysokiej jakości, atrakcyjna zarówno dla mieszkańców jak i odwiedzających gminę.	3.1. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza i wód	<ul style="list-style-type: none"> • Energia pochodząca z odnawialnych źródeł (moc zainstalowana) [%] • Liczba wspieranych podmiotów indywidualnych wprowadzających lokalne źródła energii [szt.] • Nakłady na wspieranie podmiotów indywidualnych w wprowadzaniu rozwiązań wykorzystujących lokalne źródła energii. [zł] • Długość rozbudowanej sieci kanalizacyjnej [km] • Długość wybudowanej lub zmodernizowanej kanalizacji deszczowej [km]
	3.2. Zwiększenie spójności przestrzennej i estetyki krajobrazu gminy	<ul style="list-style-type: none"> • Długość wytyczonych ścieżek rowerowych i spacerowych • Liczba obiektów dziedzictwa kulturowego poddanych pracom konserwatorskim i restauracyjnym [szt.] oraz opis efektów działań podjętych w tym zakresie • Całkowita długość odnowionych systemów melioracyjnych [km] • Liczba i powierzchnia obiektów

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	PROPONOWANY ZESTAW WSKAŹNIKÓW
		<p>dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego poddanych procesowi: rewitalizacji, konserwacji, renowacji, rewaloryzacji, modernizacji, adaptacji [szt.] oraz powierzchnia całkowita [m²]</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ocena jakościowa (badanie ankietowe wśród mieszkańców) dotycząca atrakcyjności lokalnych przestrzeni publicznych • Całkowita długość zmodernizowanej sieci drogowej [km]
	3.3. Poprawa dostępności i jakości transportu publicznego	<ul style="list-style-type: none"> • Opis działań podjętych na rzecz przywrócenia publicznego transportu szynowego na trasie Orzesze-Tychy • Liczba osób korzystających z komunikacji publicznej [ilość osób] • Liczba linii autobusowych łączących gminę z miastami (gminami) ościennymi • Liczba zintegrowanych węzłów przesiadkowych [szt.] oraz liczba osób z nich korzystających [liczba osób] • Udział terenów nowo zagospodarowanych w stosunku do terenów już zagospodarowanych [%]
	3.4. Zachowanie ścisłej kontroli społeczności gminy nad procesem suburbanizacji	<ul style="list-style-type: none"> • Opis działań mających na celu przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy, dostosowanie nowej zabudowy do wymogów ochrony walorów krajobrazu przyrodniczego i kulturowego, zachowanie wolnych od zabudowy korytarzy ekologicznych • Procentowy udział decyzji pozwolenie na budowę budynków mieszkalnych stanowiących uzupełnienie istniejącej zabudowy w stosunku do decyzji wydanych przez Urząd Gminy w danym roku [%]

CEL STRATEGICZNY	CEL SZCZEGÓŁOWY	PROPONOWANY ZESTAW WSKAŹNIKÓW
4. Wykorzystanie szans wynikających z możliwości współpracy z innymi gminami i miastami Metropolii Silesia oraz jej Bezpośredniego Obszaru Funkcjonalnego	4.1. Zwiększenie funkcjonalności systemów transportowych osiągnięte poprzez współpracę ponadlokalną	<ul style="list-style-type: none"> • Ocena jakościowa (badanie ankietowe wśród mieszkańców) dotycząca jakości i dostępu do systemów transportu publicznego i ścieżek rowerowych w subregionie centralnym województwa śląskiego • Udział w przedsięwzięciach dotyczących systemów transportowych dla BOF Metropolii Silesia [szt.] wraz z opisem podjętych działań
	4.2. Wzmocnienie gospodarczej pozycji gminy dzięki współpracy ponadlokalnej	<ul style="list-style-type: none"> • Opis efektów działań wynikających ze współpracy z Tyską Strefą Ekonomiczną • Udział w przedsięwzięciach dotyczących systemów transportowych dla BOF Metropolii Silesia [szt.] wraz z opisem podjętych działań
	4.3. Wzmocnienie sfery usług publicznych i sfery obywatelskiej dzięki współpracy ponadlokalnej	<ul style="list-style-type: none"> • Opis podjętych działań mających na celu wzmacnianie i nawiązywanie współpracy z innymi gminami na rzecz tworzenia usług publicznych o znaczeniu ponadlokalnym oraz promocji i restytucji dziedzictwa kulturowego i usieciowania organizacji pozarządowych działających na terenie gminy • Udział w przedsięwzięciach dotyczących wzmocnieniu sfery usług publicznych w BOF Metropolii Silesia [szt.] wraz z opisem podjętych działań • Liczba nowych projektów i inicjatyw międzygminnych [szt.]

Załącznik do Strategii Rozwoju Gminy Wyry 2014 – 2022

DIAGNOZA STANU GMINY WYRY (stan na dzień 30.06.2013r.)

1. ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ

1.1. POŁOŻENIE GOGRAFICZNE I POWIERZCHNIA

Gmina Wyry jest gminą wiejską, położoną w południowej części województwa śląskiego, na południowy zachód od Katowic - stolicy województwa. Administracyjnie Gmina Wyry należy do powiatu mikołowskiego.

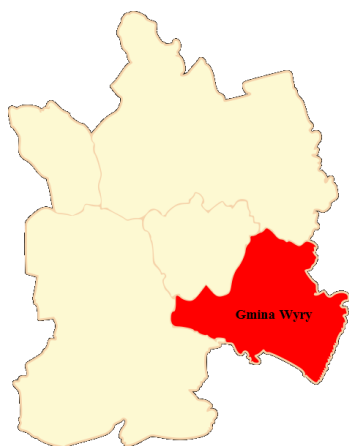
Gmina Wyry graniczy:

- od północy z Mikołowem,
- od południa z Kobiórem,
- od zachodu z Orzeszem i Łaziskami Górnymi
- od wschodu z Tychami.

Rysunek nr 1: Gmina Wyry na tle województwa śląskiego.

Rysunek nr 2: Lokalizacja Gminy Wyry na tle powiatu mikołowskiego

Gmina Wyry zajmuje powierzchnię 34,55 km², co stanowi 14,92% powierzchni powiatu mikołowskiego oraz 0,28% powierzchni województwa śląskiego. Gęstość zaludnienia wynosi 213 osób/km². Gmina Wyry wyróżnia się na tle innych gmin powiatu mikołowskiego nietypowym wewnętrznym podziałem administracyjnym. Obejmuje ona bowiem dwie miejscowości oddzielone od siebie pasmem lasów: w części północnej Wyry i w części południowej Gostyń. Pod względem geograficznym gmina stanowi fragment Kotliny Oświęcimskiej, rozciągającej się równoleżnikowo wzdłuż doliny Wisły i Gostynki.

Gmina posiada korzystne położenie geograficzne w otoczeniu Puszczy Pszczyńskiej jak również w sąsiedztwie miast o znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym o rozwiniętych funkcjach usługowych i administracyjnych.

1.2. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

1.2.1. Planowanie przestrzenne

Podstawę kształtowania struktury funkcjonalno - przestrzennej gminy Wyry stanowi poziom rozwoju infrastruktury gminy oraz istniejące i potencjalne uwarunkowania przyrodnicze, ekologiczne, demograficzne, techniczne i komunikacyjne. W szczególności na strukturę przestrzenną wpływa uzbrojenie terenu, które warunkuje procesy urbanizacyjne.

W przypadku struktury inwestycyjnej w gminie Wyry można stwierdzić, iż do najbardziej rozwiniętych inwestycyjnie obszarów należą Wyry - rejon ulicy Pszczyńskiej od przejazdu kolejowego do granic gminy z miastem Mikołów. Mieszczą się tu głównie usługi o charakterze ponadlokalnym. Największe zakłady na tym terenie to Raciborska Fabryka Kotłów „RAFAKO” - lider rynku urządzeń energetycznych w Polsce, „CERAMIKA EVA” - polski producent wysokiej jakości płytek ceramicznych, „ADW” - lider w produkcji chemii budowlanej. Pozostałe tereny, oprócz zabudowy mieszkaniowej, posiadają również funkcje usługowe. Większość rozbudowanych terenów zlokalizowanych jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych: drogi wojewódzkiej oraz dróg powiatowych. Zabudowa rozwija się w sposób regulowany i harmonijny.

Na terenie gminy znacznie ograniczono powstawanie rozproszonej zabudowy, m.in. poprzez uchwalone studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wyry oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Obecnie obowiązujące dokumenty to:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wyry przyjęte Uchwałą Rady Gminy Wyry nr XII/83/2003r z dnia 26 listopada 2003r.

zmienione Uchwałą Rady Gminy nr XXI/157/2008 z dnia 16 kwietnia 2008. oraz zmienione Uchwałą Rady Gminy XXXVII/346/2009r z dnia 1 października 2009r.

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Wyry przyjęty Uchwałą Rady Gminy Wyry nr XLI/405/2010 z dn. 20 stycznia 2010r. - **obowiązuje od 12 kwietnia 2010r.**
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Wyry w rejonie ul. Pszczyńskiej przyjęty Uchwałą Rady Gminy Wyry Nr XLIII/418/2010 z dn. 25 marca 2010r. - **obowiązuje od 14 czerwca 2010r.**
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Gostyń przyjęty Uchwałą Rady Gminy Wyry Nr XLIV/429/2010 z dn. 29 kwietnia 2010r. - **obowiązuje od 20 sierpnia 2010r.**

1.2.2. Struktura użytkowania gruntów

Według danych ewidencyjnych powierzchnia geodezyjna gminy Wyry wynosi 3 455 ha. Struktura użytkowania gruntów według stanu na dzień 31.12.2012 r. w gminie Wyry przedstawia się następująco:

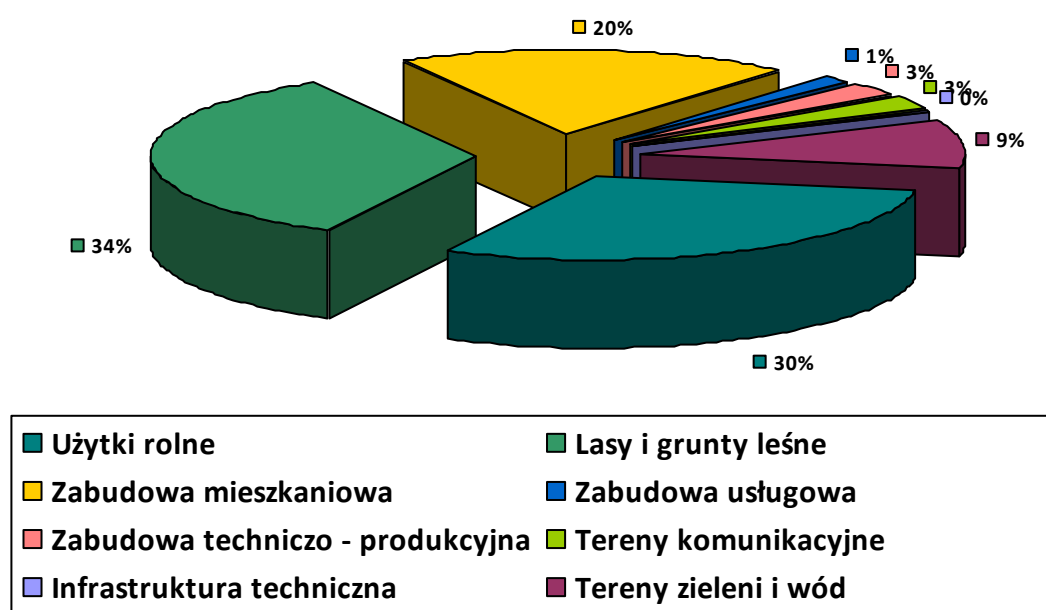
Tabela nr 3: Sposób użytkowania gruntów w Gminie Wyry

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia [ha] 3 455	Udział procentowy w ogólnej powierzchni 100%
1.	<i>Użytki rolne</i>	1 024,67	29,66
2.	<i>Lasy i grunty leśne</i>	1 183,03	34,24
3.	Grunty zabudowane i zurbanizowane, w tym:	920,13	26,63
	<i>zabudowa mieszkaniowa</i>	<i>681,60</i>	<i>19,73</i>
	<i>zabudowa usługowa</i>	<i>49,98</i>	<i>1,44</i>
	<i>zabudowa techniczno-produkcyjna</i>	<i>90,86</i>	<i>2,63</i>
	<i>tereny komunikacyjne</i>	<i>93,15</i>	<i>2,70</i>
	<i>tereny pod infrastrukturę techniczną</i>	<i>4,54</i>	<i>0,13</i>
4.	Tereny zieleni i wód	327,17	9,47

Źródło: Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Wyry, Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Wyry w rejonie ul. Pszczyńskiej, Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Gostyń

Użytki rolne oraz lasy i grunty leśne, które odgrywają znaczącą rolę w obrazie gminy, stanowią łącznie 63,90% jej powierzchni, podczas gdy tereny zabudowane i zurbanizowane – 26,63%. Udział kompleksów przyrodniczych, tj. lasów i gruntów leśnych odgrywa istotną rolę w obrazie gminy, wzbogacając jej walory krajobrazowe.

Wykres nr 1: Struktura użytkowania gruntów w Gminie Wyry

1.2.3. Zasoby mieszkaniowe

Na terenie gminy Wyry prężnie rozwija się budownictwo mieszkaniowe, czego przykładem są m.in. ulice Magnolii, Leśna, Akacyjowa, Dębowa, Brzozowa, Jesionowa, Jarzębinowa w miejscowości Gostyń czy ulice Spokojna, Wrzosowa, Rubinowa w miejscowości Wyry.

Według danych GUS, w roku 2010 na terenie gminy było 2 386 mieszkań o powierzchni użytkowej 215 330 m².¹ Mieszkaniowy zasób gminy Wyry tworzy 11 budynków, w których znajdują się 72 mieszkania o łącznej powierzchni 3 979,49 m², w tym 4 mieszkania socjalne o powierzchni 156,50 m² oraz 68 mieszkań komunalnych o powierzchni 3 822,99 m².

W zasobach mieszkaniowych gminy Wyry przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosiła 55,27 m², natomiast przeciętna powierzchnia użytkowa przypadająca na jedną osobę kształtowała się na poziomie 23,55m².

Mieszkaniowy zasób gminy to głównie stare zdekapitalizowane i źle wyposażone mieszkania wymagające znacznych nakładów finansowych – wielu remontów i modernizacji. Przede wszystkim istnieje konieczność dokończenia sukcesywnie

¹ Bank Danych Lokalnych, GUS

wymienianej stolarki okiennej. Poza tym w budynkach konieczna jest wymiana drzwi do lokali mieszkalnych. W niektórych budynkach należy odnowić klatki schodowe. Wymiany lub modernizacji wymagają także instalacje: elektryczna, wodociągowa i kanalizacyjna. Odnowienia wymagają elewacje zewnętrzne budynków, jak schody i wejścia do budynków. Konieczne jest również wykonanie w niektórych budynkach izolacji fundamentów w celu zapobiegania przedostawania się do budynku wód gruntowych. Wymiany lub modernizacji wymagają także rynny i obróbki blacharskie.

Uchwałą nr XXVIII/241/2013 z dnia 11.04.2013 r. Rada Gminy Wyry przyjęła "Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2013-2018", w którym określone zostały m.in. wielkość i stan techniczny mieszkaniowego zasobu gminy, analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji budynków w latach 2013-2018, sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy, zasady polityki czynszowej.

Standard mieszkań na terenie gminy Wyry określany według wyposażenia w instalacje wodno - kanalizacyjne i centralne ogrzewanie plasuje je na wysokim poziomie. Prawie wszystkie lokale mieszkalne podłączone są do wodociągu (98,7%). Oznacza to, że jedynie 30 mieszkań na terenie gminy nie miało bieżącej wody. Łazienki brakowało w 4% mieszkań. Co roku na terenie gminy wzrasta procent mieszkań z centralnym ogrzewaniem, na koniec 2010 r. było to 90,6% mieszkań.

2. INFRASTRUKTURA

2.1. UKŁAD DROGOWY I KOMUNIKACYJNY

2.1.1. Sieć drogowa

Sieć drogowa na terenie gminy Wyry administrowana jest przez trzy zarządy: Zarząd Dróg Wojewódzkich, Powiatowy Zarząd Dróg oraz gminę Wyry. Przez gminę przebiegają: droga wojewódzka, drogi powiatowe i gminne.

Uwarunkowania komunikacyjne gminy Wyry wyróżniają się rozbudowanym systemem drogowym. Układ dróg umożliwia dogodne połączenie wewnętrzne i zewnętrzne. Do układu nadrzędnego łączącego obszar gminy z systemem drogowym województwa należy zaliczyć drogę wojewódzką nr 928. W układzie podstawowym obsługującym gminę powiatu mikołowskiego, znajdują się drogi powiatowe. Z kolei układ uzupełniający tworzą drogi gminne, pełniące funkcje dojazdowe do jednostek i poszczególnych nieruchomości.

Główną oś komunikacyjną gminy Wyry stanowi droga wojewódzka nr 928 relacji Mikołów - Kobiór (przez teren gminy Wyry przebiega ok. **7 km**). Droga ta pełni rolę korytarza transportowego o znaczeniu regionalnym, łącząc drogi krajowe nr 44 i 1.

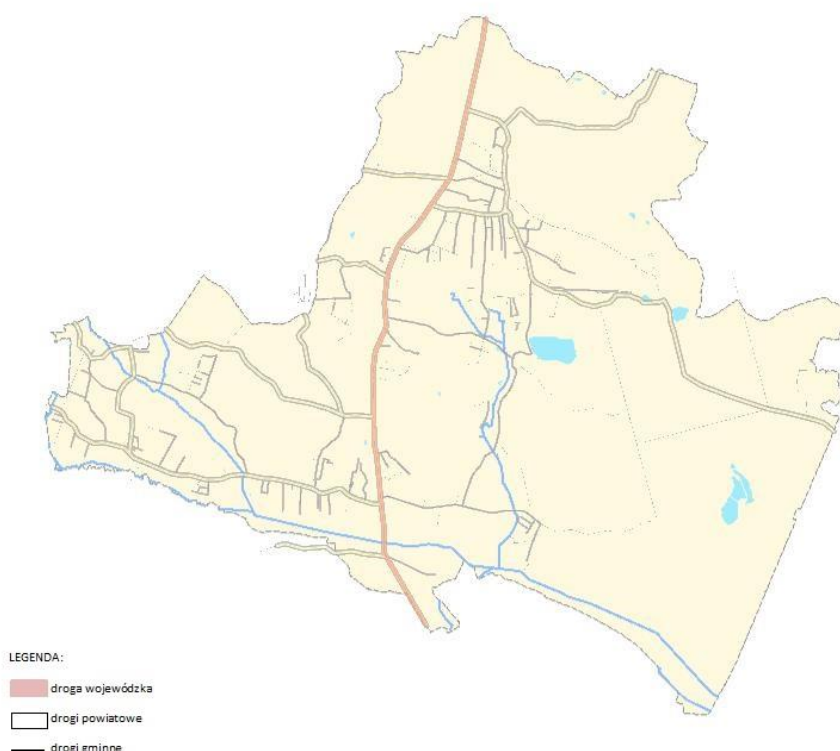
Przez obszar gminy Wyry przebiega 10 dróg powiatowych (Dąbrowszczaków, Łaziska, Puszkina, Magazynowa, Zbożowa, Rybnicka, Łuczniaków, Miarowa, Drzymały,

Macierzanki) o łącznej długości **19,12 km**, administrowanych przez Zarząd Dróg Powiatowych. Drogi powiatowe stanowią ważny łącznik pomiędzy poszczególnymi gminami, ale również mają istotne znaczenie przy obsłudze terenów zlokalizowanych w granicach gminy.

Drogi gminne o długości **40,7 km** zostały wymienione w kilku Uchwałach Rady Gminy Wiry w sprawie zaliczenia drogi do kategorii dróg gminnych.

Układ sieci dróg na terenie Gminy Wiry przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek nr 3: Układ sieci dróg w Gminie Wiry

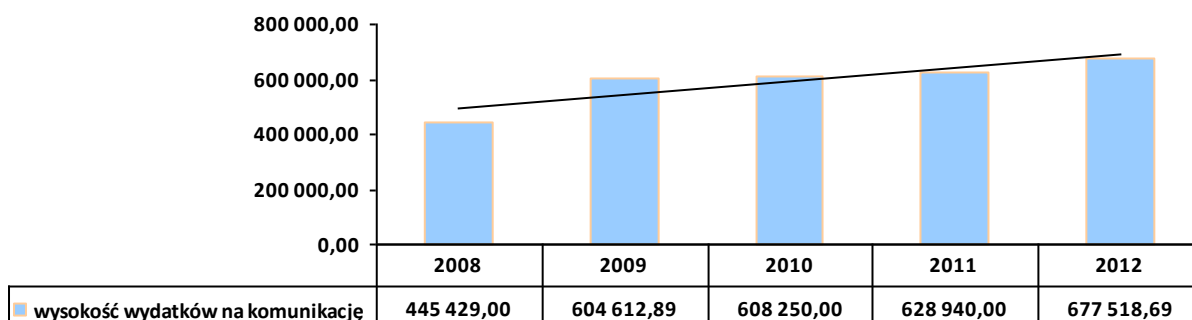
Źródło: Opracowanie własne

2.1.2. Komunikacja autobusowa

Komunikację autobusową na terenie Gminy Wiry zapewnia Miejski Zarząd Komunikacji z siedzibą w Tychach. Przez teren gminy przebiegają 3 linie autobusowe (nr 294, 157 i 69) łączące Gostyń i Wiry z Mikołowem, Łaziskami Górnymi, Kobiórem, Tychami, Orzeszem i Żorami.

Z roku na rok wzrastają koszty związane z zapewnieniem mieszkańcom możliwości korzystania z komunikacji autobusowej. Wydatki na komunikację w poszczególnych latach przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 2: Wysokość wydatków na komunikację w Gminie Wyry

2.1.3. Komunikacja kolejowa

Na terenie Gminy Wyry znajduje się ok. 5 km infrastruktury kolejowej. Do 2001 roku przebiegała tu linia kolejowa nr 169 łącząca Tychy z Orzeszem-Jaśkowice. Obecnie odbywa się tu przede wszystkim ruch towarowy.

Na terenie gminy pociągi się nie zatrzymują. Dawny budynek stacyjny został sprzedany przez Polskie Koleje Państwowe osobom prywatnym.

2.2. GOSPODARKA WODNO - ŚCIEKOWA

2.2.1. Sieć wodociągowa

Do sieci wodociągowej podłączonych jest większość mieszkańców gminy Wyry. Gmina jest zaopatrywana w wodę przez Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. w Tychach. Na terenach nie objętych zbiorowym systemem zaopatrzenia w wodę mieszkańcy zaopatrują się z własnych ujęć – przydomowych studni.

Obecnie przez teren gminy przebiega 94 km czynnej sieci rozdzielczej. Szczegółowe informacje dotyczące zaopatrzenia w wodę zawiera poniższa tabela.

Tabela nr 4: Dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie Gminy Wyry

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012
1.	Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	64,4	70,4	89,4	90,7	91,8
2.	Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	1 597	1 645	1 688	1 726	1 816
3.	Woda dostarczona gospodarstwom domowym	m ³	171 700	178 400	187 100	191 600	195 800

Strategia Rozwoju Gminy Wyry 2014 - 2022

4.	Ilość osób korzystających z sieci wodociągowej	osoba	5 675	5 861	6 144	6 278	6 491
5.	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca	m ³	26,1	26,7	26,7	26,7	26,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

2.2.2. Sieć kanalizacyjna

Budowę kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wyry rozpoczęto w 1996 r., a jej rozbudowa trwa do nadal. Obecnie skanalizowanych jest ponad 90% Wyr. Sieć kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wyry jest siecią grawitacyjno-ciśnieniową, w której obecnie funkcjonuje 17 przepompowni. Na dzień 31.12.2012 r. długość istniejącej sieci na tym terenie wynosiła 38,87 km, w tym: 33,38 km - rurociąg grawitacyjny i 5,49 km - rurociąg tłoczny. Kanalizacja sanitarna wykonana jest z rur PCV i PE, jej stan techniczny jest dobry.

W miejscowości Gostyń natomiast budowę kanalizacji rozpoczęto w 2009 r. od ulicy Tęczowej i Tyskiej. Do 30.09.2013 r. w Gostyni wybudowano 28,06 km kanalizacji sanitarnej, obejmując tym samym ok. 45% powierzchni miejscowości. Ze względu na uwarunkowania wysokościowe terenu system kanalizacji sanitarnej w Gostyni oparto o technologię ciśnieniowego przesyłu ścieków odbieranych od użytkowników. W systemie tym na każdym przyłączy sanitarnym odprowadzanie ścieków odbywa się poprzez lokalną, indywidualną pompownię ścieków, z której ścieki włączane są okresowo uruchamianą pompą do systemu zbiorczego. Do tej pory w Gostyni zabudowano 469 przydomowych pompowni.

Łącznie na terenie Gminy Wyry do 30.09.2013 r. wybudowano 66,93 km sieci kanalizacyjnej. Poniżej przedstawiono dane dotyczące systemu kanalizacji w poszczególnych latach.

Tabela nr 5: Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Wyry

Lp.	Wyszczególnienie	Jednostka miary	2008	2009	2010	2011	2012
1.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	32,4	34,8	39,6	46,1	47
2.	Ścieki odprowadzone	m ³	97 000	99 300	106 000	115 000	127 000
3.	Ilość osób korzystających z sieci kanalizacyjnej	osoba	2 359	2 467	2 726	2 937	3 072

Źródło: Bank Danych Lokalnych, GUS

2.2.3. *Oczyszczalnia ścieków*

Oczyszczalnię ścieków w Wyrach, zlokalizowaną przy ul. Wagonowej 35, eksploatuje Zakład Gospodarki Komunalnej w Wyrach. Oczyszczalnia ścieków pracuje od 1998 r. W latach 2006 - 2008 została ona rozbudowana i zmodernizowana, co miało na celu poprawę jakości oczyszczanych ścieków, dostosowanie do obowiązujących przepisów w zakresie ochrony środowiska oraz przygotowanie jej do przyjęcia stale wzrastającej ilości ścieków.

Instalacja jest oczyszczalnią mechaniczno - biologiczną. Przepustowość zmodernizowanego obiektu wynosi 1 000m³/dobę. Jest ona zlokalizowana w zlewni rzeki Gostynki. Aktualnie dopływa do niej ok. 700m³/dobę ścieków bytowych z sieci kanalizacyjnej grawitacyjno-pompowej z Wyr i sieci ciśnieniowej z Gostyni (wraz ze ściekami dowożonymi taborem asenizacyjnym).

Ciąg technologiczny oczyszczalni to:

- część mechaniczna:
 - stacja zlewna,
 - przepompownia główna,
 - sitopiaskownik,
 - komora rozdziału,
- część biologiczna:
 - 2 bloki technologiczne, z których każdy złożony jest z 2 komór beztlenowych, 2 komór niedotlenionych i 2 komór napowietrzania,
 - przepompownia osadu nadmiernego i recyrkulowanego,
 - 2 osadniki wtórne,
 - stacja dmuchaw,
 - koryto pomiarowe ścieków oczyszczonych,
- część osadowa:
 - 2 komory stabilizacji osadu,
 - 2 komory zagęszczania osadu,
 - prasa taśmowa,
 - składowisko osadu magazynowanego.

Oczyszczalnia jest eksploatowana w oparciu o pozwolenie wodnoprawne wydane decyzją Starostwa Powiatowego w Mikołowie OS-6223-10/05 z dn. 02.09.2005 r. Zgodnie z warunkami w/w pozwolenia oraz przepisami prawa, wykonywane są badania kontrolne ścieków oczyszczonych, które potwierdzają prawidłową pracę ciągu technologicznego oczyszczalni. Osady ściekowe odwodnione na prasie filtracyjnej trafiają na składowisko celem czasowego magazynowania - przygotowania do transportu, w trakcie którego są stabilizowane. Zgodnie z wynikami badań kontrolnych osady te mogą być zagospodarowane między innymi do rekultywacji terenów na cele nierolnicze oraz do przetwarzania w instalacjach do tego przeznaczonych.

Oczyszczalnia ścieków została zaprojektowana i wybudowana z nadwyżką technologiczną, która gwarantuje, że jest ona w stanie przyjąć ścieki ze stale rozrastającej się sieci kanalizacyjnej w gminie Wyry.

2.2.4. Kanalizacja deszczowa

Na terenie gminy Wyry brak jest kanalizacji deszczowej za wyjątkiem krótkich odcinków znajdujących się m. in. w ulicach: Zwycięstwa, Dąbrowszczaków, Ładnej, Puszkina – w Wyrach oraz Rybnickiej, Pszczyńskiej – w Gostyni.

2.3. GOSPODARKA ODPADAMI

Od 1 stycznia 2012 rozpoczęto w całym kraju wdrażanie nowego systemu gospodarki odpadami wprowadzonego zmianą ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Od lipca 2013 r. odbiorcą odpadów komunalnych od mieszkańców jest firma wyłoniona w ramach zorganizowanego przez gminę przetargu. Koszty finansowania systemu są pokrywane z budżetu gminy.

Opłata jest uiszczana przez mieszkańców na rzecz budżetu gminy, a nie jak dotychczas na rzecz firmy świadczącej usługę odbioru odpadów. Tym samym zmienił się jej charakter – naliczanie i pobór opłaty odbywa się w oparciu o zasady ordynacji podatkowej. Opłata finansuje koszty odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwienia odpadów.

Rada Gminy Wyry uchwaliła stawki i sposób naliczania opłaty za odbieranie odpadów, a także termin, częstotliwość i tryb jej uiszczania.

Opłaty naliczane są na podstawie deklaracji złożonych przez mieszkańców. Na dzień 25.11.2013 r. złożonych zostało 1 903 deklaracji, natomiast dla 83 nieruchomości deklaracje do tej pory nie wpłynęły.

Na terenie Gminy Wyry odbierane są odpady zmieszane i popiół oraz odpady segregowane (tworzywa sztuczne, szkło, makulatura i biodegradowalne). Raz w roku organizowana jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Ponadto, w miejscowości Wyry przy ul. Słonecznej 50, działa Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, który obsługuje mieszkańców obu miejscowości. W PSZOK można oddawać m.in. papier i tekturę, szkło, odzież, tekstylia, kwasy, alkalia, farby, tusze, baterie.

2.4. ENERGETYKA

2.4.1. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy Wyry nie funkcjonuje zorganizowany system zaopatrzenia w ciepło. Zaspokajanie potrzeb cieplnych odbywa się obecnie w oparciu o:

- lokalne kotłownie opalane węglem, gazem ziemnym, olejem opalowym, zasilające wielorodzinne budynki mieszkalne, obiekty użyteczności publicznej i produkcyjne,
- indywidualne źródła w domach mieszkalnych jedno - i wielorodzinnych oraz obiektach usługowych, na gaz ziemny, paliwa stałe – głównie węgiel oraz drewno i jego odpady, dostarczające energię cieplną na potrzeby centralnego ogrzewania i przygotowania ciepłej wody,
- w szcążkowej formie występują też elektryczne urządzenia grzewcze.

Obecne wymogi ochrony powietrza atmosferycznego wymuszają potrzebę podjęcia inicjatyw związanych ze zmianą obecnego rodzaju paliw używanych do celów grzewczych, szczególnie węgla i koksu, w kierunku szerszego wykorzystania paliw uznawanych za ekologiczne.

2.4.2. Sieć energetyczna

Obsługa energetyczna gminy prowadzona jest przez przedsiębiorstwa o charakterze komercyjnym. Zasilanie w energię elektryczną jest w pełni zabezpieczone, poprzez sieci: WN – 110 KV, SN – 20KV, nN oraz kilkanaście stacji transformatorowych zlokalizowanych na terenie gminy Wyry. W razie potrzeb rozbudowywana jest sieć nN dla nowo budowanych obiektów.

2.4.3. Zaopatrzenie w gaz

Przez teren gminy Wyry przebiega 110,8 km sieci gazowej, w tym 88,5 km niskoprężnej oraz 22,3 km sieci średnioprężnej. Zarówno w Gostyni jak i w Wyrach zlokalizowane są stacje redukcyjne (po jednej w każdej miejscowości). Według danych GUS w 2012 r. do sieci gazowej na terenie gminy podłączonych było 1 176 gospodarstw domowych, natomiast 457 mieszkań ogrzewano gazem. Zużycie gazu w 2012 r. wynosiło 849,8 tys. m³.

2.5. TELEKOMUNIKACJA. SIEĆ ŚWIATŁOWODOWA

Gmina Wyry obsługiwana jest przez sieci telekomunikacyjne, głównie Orange, Netia. Ponadto cały obszar w pełni pokrywają swym zasięgiem operatorzy telefonii komórkowej: Plus, T - Mobile, Orange oraz Play.

Na części terenu gminy Wyry została ułożona (przez firmę komercyjną) kanalizacja teletechniczna, wyposażona w światłowód. Podstawą funkcjonowania tej sieci jest tzw. szkielet światłowodowy. Sieć gwarantuje możliwość dostępu do szerokopasmowego Internetu, telewizji i telefonu.

W 2014 r. zakończono realizację projektu współfinansowanego przez Unię Europejską pn. „SilesiaNet – budowa społeczeństwa informacyjnego w subregionie centralnym województwa śląskiego: powiat mikołowski oraz gminy powiatu mikołowskiego”, mającego na celu budowę sieci światłowodowej na terenie naszego powiatu o długości ponad 41 km, w

tym na terenie gminy Wyry 9,2 km. Do sieci podłączonych zostało 7 jednostek publicznych z terenu gminy. Na dzień dzisiejszy nie przewiduje się podłączeń indywidualnych do sieci SilesiaNet.

3. OTOCZENIE SPOŁECZNO – GOSPODARCZE

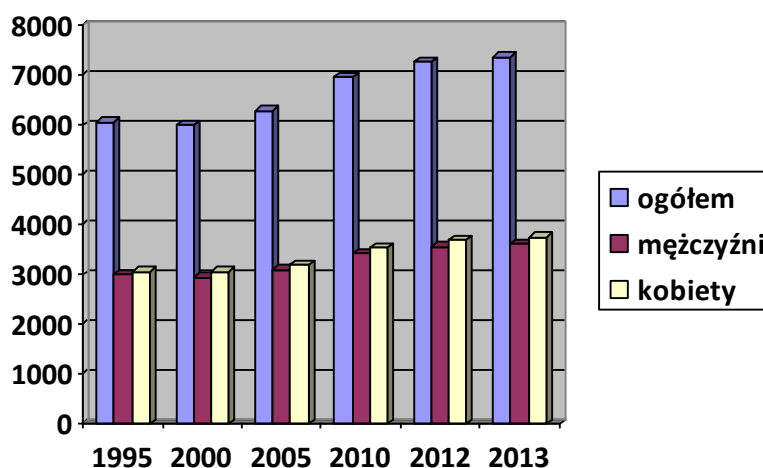
3.1. ANALIZA OTOCZENIA SPOŁECZNEGO

3.1.1. Dane demograficzne

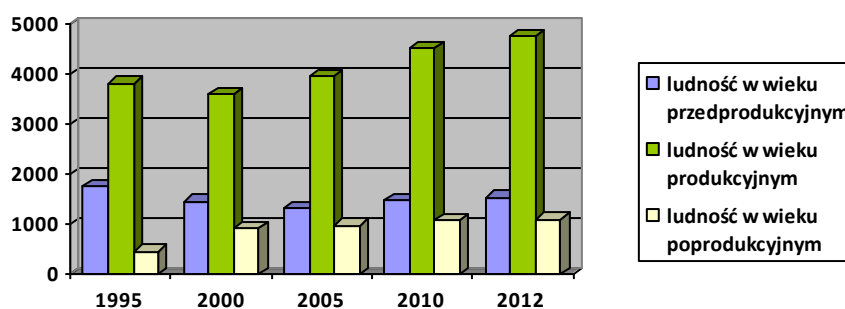
Według danych Ewidencji Ludności Urzędu Gminy Wyry na dzień 30.06.2013 r. gminę zamieszkiwało 7 364 mieszkańców, w tym w miejscowości Gostyń 3 571 osób, a w miejscowości Wyry 3 793 osoby.

Gęstość zaludnienia w gminie wynosi ok. 214 mieszkańców/km² (dla porównania w powiecie jest ono równe 408 mieszkańców/km², a w całym województwie - 382 mieszkańców/km²).

Wykres nr 3: Ilość mieszkańców ze względu na faktyczne miejsce zamieszkiwania

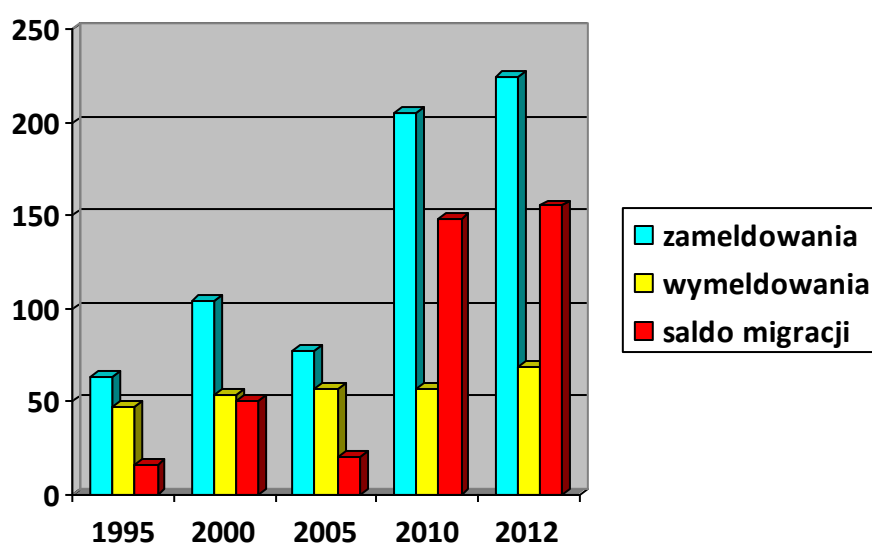
Wykres nr 4: Struktura społeczeństwa gminy

W 2012 r. 20,90% ogółu mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym, 64,20% w wieku produkcyjnym, a 15% w wieku poprodukcyjnym. Przyrost naturalny wskazuje tendencję wzrostową i od 2005 r. jest on dodatni.

Ponadto obserwuje się stały napływ ludności z terenów miast aglomeracji górnośląskiej spowodowany poszukiwaniem atrakcyjnego miejsca zamieszkania z dala od dużych skupisk miejskich, ale dobrze skomunikowanego i wyposażonego w rozwiniętą infrastrukturę komunalną oraz dobrze rozwiniętą bazę edukacyjno – kulturalną.

Wykres nr 5: Migracja w Gminie Wiry

3.2. ANALIZA GOSPODARCZA GMINY

3.2.1. Podmioty gospodarcze

Gmina ma charakter rolniczy, jednakże jej lokalizacja blisko dużych ośrodków miejskich wpływa na zróżnicowanie i wzmacnianie struktury gospodarczej gminy poprzez rozwój nowych funkcji oraz działalności. W gminie Wiry, było 430 podmiotów gospodarczych (stan na 2013 r.), zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej – REGON. W sektorze prywatnym działalność, głównie o profilu handlowym i usługowym, prowadzi 416 podmiotów.

3.2.2. Rolnictwo na terenie gminy

Zgodnie ze Spisem Rolnym z 2010 r., w Gminie Wiry było 188 gospodarstw rolnych, w tym 124 gospodarstwa powyżej 1 hektara.

Tabela nr 6: Gospodarstwa rolne w gminie:

	<i>1996</i>	<i>2002</i>	<i>2010</i>
<i>Liczba gospodarstw rolnych</i>	<i>778</i>	<i>652</i>	<i>188</i>
<i>Liczba gospodarstw powyżej 1 ha</i>	<i>192</i>	<i>178</i>	<i>124</i>

Wśród zasiewów dominują zboża, ok. 86% wszystkich upraw. Ziemniaki zajmują ok. 4% wszystkich upraw.

Tabela nr 7: Zwierzęta hodowlane w gminie

	<i>1996</i>	<i>2002</i>	<i>2010</i>
<i>Bydło ogółem</i>	<i>974</i>	<i>685</i>	<i>710</i>
<i>Trzoda chlewna ogółem</i>	<i>1247</i>	<i>1135</i>	<i>588</i>
<i>Drób ogółem</i>	<i>6 925</i>	<i>8809</i>	<i>12 876</i>

3.2.3. Rynek pracy

W gminie Wyry na dzień 30.06.2013 r. pozostawało bez pracy 4,6 % osób tj. 203 mieszkańców w wieku produkcyjnym (w tym 103 kobiety). W połowie 2013 roku stopa bezrobocia dla powiatu wynosiła 8,2% i była niższa od średniej dla województwa (11,2 %). Podstawowe dane dotyczące skali bezrobocia w gminie przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela nr 8: Ważniejsze dane odnośnie bezrobotnych w gminie Wyry

Liczba bezrobotnych	Czerwiec 2013	2004	2005	2006
Powiat	3 273	5 131	4 658	4 677

Gmina Wyry ogółem	203	286	300	318
w tym kobiety	103	157	166	183
w tym osoby posiadające wykształcenie wyższe	20	10	12	20
w tym osoby do 24 lat	33	88	79	72

Źródło: PUP Mikołów

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej gminy wykazała, iż:

- podstawowym atutem rozwojowym gminy jest struktura demograficzna i jej dynamika (dodatni przyrost naturalny, dodatnie saldo migracji),
- relatywnie wysoki udział osób fizycznych w ogóle podmiotów gospodarczych oraz utrzymujący się wzrost ilości nowych firm,
- stosunkowo niski poziom bezrobocia (odpowiadającej średniej w województwie) i utrzymujący się na stałym poziomie.

3.3. POMOC SPOŁECZNA NA TERENIE GMINY

3.3.1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest położony w Wyrach przy ul. Dąbrowszczaków 107 niedaleko Urzędu Gminy Wyry, poczty, kościoła, przychodni zdrowia, parkingu, banku, przedszkola.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej został powołany uchwałą Rady Gminy w listopadzie w 1991 roku. Działalność rozpoczął od stycznia 1992 roku. Ośrodek jest jednostką budżetową gminy Wyry. Ośrodek swym działaniem obejmuje gminę Wyry składającą się z miejscowości Wyry i Gostyń. W Gostyni mieści się filia Ośrodka przy ul. Pszczyńskiej 368, w której dyżurują pracownicy w wyznaczonych godzinach. Działanie Ośrodka opiera się głównie na Ustawie o pomocy społecznej, Ustawie o świadczeniach rodzinnych, Ustawie o pieczy zastępczej.

Tabela nr 9: Świadczenia przyznane przez GOPS

Rok	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Kwota świadczeń (w zł)	Liczba rodzin	Liczba osób
2000	68	31 478,75	66	227
2005	231	105 669,60	139	470

2010	200	207 429,11	134	432
2011	139	150 552,62	83	246
2012	141	255 769,17	98	247

Wykaz osób którym przyznano świadczenia, z podziałem na kwoty świadczeń, liczba osób i rodzin w danych latach.

3.3.2. Gminne Świetlice Środowiskowe

Gminna Świetlica Środowiskowa w Wyrach jest położona przy ul. Ks. Bojdoła 3a (budynek za probostwem Parafii NSPJ). Lokal o powierzchni 80 m² usytuowany jest w centrum Wyr. W okolicy budynku znajduje się plac zabaw, kościół, przychodnia zdrowia, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, parking, poczta, bank, przedszkole, oraz niedaleko Zespół Szkół w Wyrach. Na piętrze budynku znajduje się Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Wyrach. Budynek posiada stały dostęp do internetu.

Gminna Świetlica Środowiskowa w Wyrach jest Placówką Opiekuńczo-Wychowawczą Wsparcia Dziennego, funkcjonującą jako pion Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyrach. Świetlica realizuje postanowienia ustawy o pomocy społecznej w celu wsparcia funkcji opiekuńczych rodziny. Świetlica jest przeznaczona dla dzieci od 6 do 12 lat uczęszczających do szkoły podstawowej i zamieszkałych na terenie gminy Wyry. Świetlica jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 14.00 do 18.00, natomiast w dni wolne od nauki od 10.00 do 14.00. Uczęszcza do niej 18 dzieci.

12 października 2009 roku odbyło się Otwarcie Świetlicy Środowiskowej w Wyrach.

W okresie od sierpnia do września 2009 r. wyremontowano lokal, przystosowując pomieszczenia do działalności świetlicy. Koszty remontu zrealizowano ze środków własnych gminy Wyry tj. 30.251 zł, natomiast wyposażenie, sprzęt, prowadzenie zajęć dla dzieci, zakupu żywności oraz opłaty eksploatacyjnej zostały sfinansowane w kwocie

14.000 zł z dotacji Zarządu Województwa Śląskiego, na podstawie wygranego konkursu wniosków pt. „Tworzenie Gminnych Świetlic i Klubów dla Dzieci i Młodzieży”. Świetlica została dodatkowo wyposażona w kwocie 10.085 zł przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyrach. Kwota została przeznaczona na zakup gier, zabawek, artykułów biurowych, zestawu komputerowego, sprzętu przeciwpożarowego.

Gminna Świetlica Środowiskowa w Gostyni położona jest w Gostyni, przy ul. Pszczyńskiej 368 (budynek starej poczty). Lokal o powierzchni około 198 m², pomieszczenia są w dobrym stanie technicznym w 2009 r przeszły niewielki remont. W pozostałych pomieszczeniach znajdują się punkt terenowy pracowników socjalnych GOPS Wyry. Budynek jest własnością Gminy Wyry, pomieszczenia nieodpłatnie przekazane Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyrach. Placówka jest stworzona dla dzieci i młodzieży w wieku 6 do 12 lat, uczęszczających do szkoły podstawowej i zamieszkałych na terenie Gminy Wyry. Świetlica jest czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 13.00 do 17.00, natomiast w dni wolne od nauki od 10.00 do 14.00. Uczęszcza do niej 25 dzieci.

Budowa Gminnej Świetlicy Środowiskowej w Gostyni

Opiekunowie w Świetlicy dbają by dzieci miały dobrze zorganizowany czas wolny. Dzieci korzystają z udostępnionych dla nich różnego rodzaju gier, zabaw, oglądają filmy, bajki. Często wychodzą także na spacerów bądź uczestniczą w zorganizowanych wycieczkach. Kiedy trzeba odrobić pracę domową także mogą skorzystać z pomocy w nauce, opiekunowie także starają się rozwijać zainteresowania wśród młodzieży. Z tego powodu są zajęcia plastyczne i muzyczne. Dla uczniów jest przygotowany zawsze posiłek (podwieczorek).

3.4. OPIEKA ZDROWOTNA W GMINIE WYRY

Na terenie Gminy Wyry działają 2 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej „Gosmed” i „Wyrmed” oraz 2 apteki. Uchwałą nr XVIII/124/2000 Rada Gminy Wyry postanowiła wybrać formę organizacyjną prowadzenia Podstawowej Opieki Zdrowotnej na terenie Gminy Wyry od 1 stycznia 2001 roku, w postaci indywidualnych lub grupowych praktyk lekarskich jako niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, zapewniających mieszkańcom podstawową opiekę zdrowotną zarówno w miejscowości Wyry jak i Gostyń.

Służba zdrowia jest niepubliczna, natomiast infrastruktura należy do gminy. Ośrodek zdrowia w Gostyni został wyremontowany w 2000 roku. W grudniu 2008 roku oddano do użytku nowy budynek przychodni zdrowia w Wyrach przy ul. Tysiąclecia.

Budynek ośrodka zdrowia w Wyrach

Budynek ośrodka zdrowia w Gostyni

3.5. KOŚCIOŁY RZYMSKOKATOLICKIE NA TERENIE GMINY

3.5.1. Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Gostyni

Obok cmentarza parafialnego znajduje się kaplica cmentarna (wcześniej kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego, obecnie kaplica przedpogrzebowa), wybudowana w 1922 r. Na cmentarzu jest również zbiorowy grób polskich żołnierzy poległych we wrześniu 1939 r. oraz mogiła zbiorowa żołnierzy niemieckich zabitych w tym samym czasie. Obok cmentarza znajduje się nowy Kościół p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego wybudowany w 1997 r.

Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Gostyni

3.5.2. Kościół pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Gostyni

Przy ul. Ks. Olmy w Gostyni znajduje się Kościół p.w. Świętych Apostołów Piotra i Pawła wybudowany w latach 1935-1939.

Kościół pw. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Gostyni

3.5.3. *Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Wyrach*

Przy ul. Ks. Franciszka Bojdoła w Wyrach znajduje się kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, wzorowany na stylu rokokowym. Opodal kościoła, przy ul. Słonecznej zlokalizowany jest cmentarz. Oprócz grobów kilku pokoleń mieszkańców, jest tu zbiorowa mogiła, w której spoczywa 82 żołnierzy polskich poległych w 1939 r.

Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Wyrach, fot. M. Rajnoga

3.6. **STOWARZYSZENIA I GRUPY NIEFORMALNE**

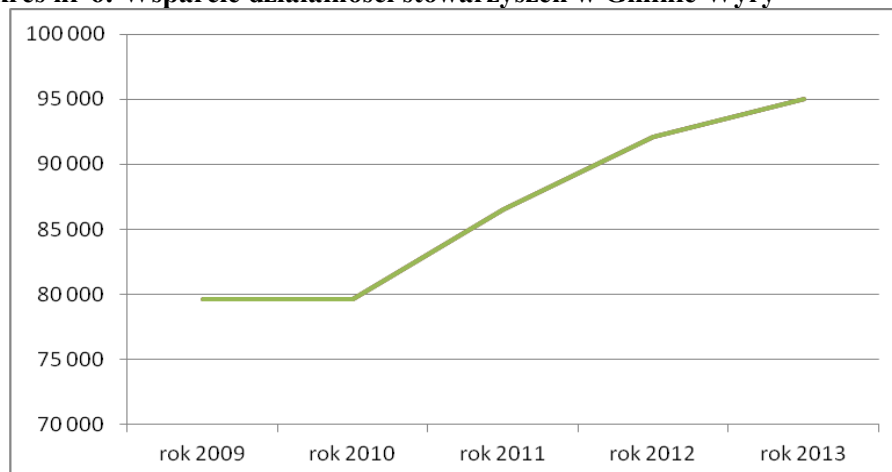
Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Wiry to 10 stowarzyszeń z czego 3 stowarzyszenia mają siedzibę na terenie Gminy Wiry:

- ✓ Stowarzyszenie Amazonki Powiatu Mikołowskiego;
- ✓ Górnośląskie Stowarzyszenie Diabetyków w Mikołowie;
- ✓ Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Mikołowie – Ośrodek Rehabilitacyjno Edukacyjno Wychowawczy w Wyrach;
- ✓ Polski Związek Niewidomych Okręg Śląski Koło w Mikołowie;
- ✓ Mikołowskie Stowarzyszenie Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki „Zmiana”;
- ✓ Stowarzyszenie Klub Sportowy „Fortuna” Wiry – Klub sportowy został założony w Wyrach w 1930 r. najpierw pod nazwą „Unia”, a w 1954r. pojawiała się nazwa „Fortuna”. Początkowo istniała tylko sekcja hokejowa, a zaraz po II wojnie światowej, została utworzona również sekcja piłki nożnej. Jednak największe sukcesy, jak na miejscowość liczącą wówczas około 3000 mieszkańców, odnosiła jedynie drużyna hokejowa. W 1933r. oraz w 1934r. hokeiści z Wyr zdobyli mistrzostwo Śląska. W 1954r. drużyna hokejowa odniosła jeszcze większy sukces. Wyrzanie awansowali do

elitarniej ekstraklasy hokeja w Polsce liczącej wówczas tylko 5 drużyn. Właśnie wówczas dziennik: „SPORT” napisał: „Wiele wskazuje na to, że gdyby na świecie nie było Kanady, hokej wynaleziony zostałby w Wyrach”. W drużynie grało wielu wybitnych sportowców, którzy wielokrotnie reprezentowali Polskę na Mistrzostwach Świata i Olimpiadach. Najbardziej znani z nich to bracia Góralczykowie: Józef, Robert oraz Feliks. Po zmianach administracyjnych w 1975 r. (włączenie gminy Wyry do Tychów) zaczął się powolny upadek hokeja w Wyrach, a w 1983 r. sekcja została ostatecznie rozwiązana. W 1991 r. klub zaczął znów prężnie działać, ale już tylko w sekcji piłki nożnej (choć w „Fortunie” działały również sekcja siatkówki, przewinęli się tenisiści i kolarze). Obecnie w Klubie działa 5 grup wiekowych, których treningi odbywają się nieodpłatnie 2- 3 razy w tygodniu i są ogólnodostępne. Stowarzyszenie organizuje również turnieje i imprezy sportowo – rozrywkowe dla wszystkich mieszkańców gminy,

- ✓ Stowarzyszenie Sztuk i Sportów Walki „Wojownik” – działa w Wyrach od 1991 r. Nauczany styl wywodzi się z Pszczyńskiej Akademii Sztuk Walki Braci Brudnych. Oparty jest on na krótkich technikach bojowych, które mają na celu eliminację przeciwnika. Przez wiele lat ćwiczeń każdy z adeptów szkoły tworzy swój własny indywidualny styl walki, który wynika bezpośrednio z jego fizycznych i psychicznych właściwości. Uczniowie odnoszą olbrzymie sukcesy na zawodach organizowanych zarówno w kraju jak i za granicą, z których przywożą kilkadziesiąt medali i pucharów.
- ✓ Stowarzyszenie Podróżników „TRAMP” – powstało w 2013 r., jednakże od 2007 r. działało jako grupa nieformalna „Klub Podróżnika”. Głównym celem Stowarzyszenia jest ciekawe spędzanie wolnego czasu poprzez branie udziału w wycieczkach autokarowych, rowerowych i pieszych, organizację prelekcji i spotkań w gronie mieszkańców lubiących turystykę. Stowarzyszenie organizuje kursy językowe dla mieszkańców gminy oraz wiele atrakcyjnych wycieczek zarówno krajowych jak i zagranicznych.

Wykres nr 6: Wsparcie działalności stowarzyszeń w Gminie Wyry

	rok 2009	rok 2010	rok 2011	rok 2012	rok 2013
Przeznaczone środki	79 600	79 630	86 500	92 100	95 000

Grupy nieformalne to przede wszystkim:

- ✓ Chór „Zorza” – powstał w 1920 r. w Wyrach. Podczas wieloletniej działalności chór "Zorza" brał udział w licznych festiwalach i przeglądach pieśni chóralnej. W Polsce występował m. in. w Orzeszu, Panewnikach, Będzinie, Rudach Raciborskich, Chorzowie, Bujakowie; czy po sąsiedzku w Kobiórze, Mikołowie i Łaziskach. Oprócz koncertów w kraju "Zorza" ma na swoim koncie również zagraniczne występy, m. in.: reprezentował nasz region na festiwalu "Trojok Śląski" w Ostrawie, w Wiedniu w kościele na Kahlenbergu, w Pradze w kościele św. Idziego czy też we Lwowie i Budapeszcie,
- ✓ Klub Kobiet Aktywnych – działa od 2008 r. i zrzesza ponad 50 kobiet. Spotkania odbywają się w Pawilonie w Wyrach w każdą pierwszą środę miesiąca. Klub organizuje m.in. spotkania z pogadankami i prelekcjami, warsztaty oraz spotkania wyjazdowe. Bierze on również udział w imprezach środowiskowych oraz w wydarzeniach spoza terenu gminy, a także organizuje spotkania skierowane do wszystkich mieszkańców gminy Wyry,
- ✓ Zespół Folklorystyczny „Gostynianki” – jego początki sięgają przełomu lat 1977/78. Na przestrzeni ponad 30 lat grupa kilkakrotnie zmieniała swą liczebność, ale cel działalności pozostawał bez zmian – propagowanie śląskiego folkloru. Repertuar wypełniały pieśni ludowe o charakterze świeckim, a także pieśni kościelne. Obecnie działają również „Mali Gostynianie”, którzy są laureatem niezliczonych nagród i wyróżnień ogólnopolskich przeglądów zespołów ludowych. Członkowie obu zespołów występują w tradycyjnych śląskich strojach, charakterystycznych dla regionu.

3.7. **BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE**

Na terenie gminy działają 2 ochotnicze straże pożarne. Jedna w Wyrach i jedna w Gostyni. Co roku strażacy ochotnicy biorą udział w kilkudziesięciu działaniach o charakterze ratowniczo – gaśniczym (gaszenie pożarów, akcje przeciwpowodziowe, usuwanie skutków wichury, zabezpieczenie imprez.

Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Wyry czuwa również dwóch dzielnicowych oraz jeden strażnik miejski, na podstawie Porozumienia nr 1/2008 z 09.05.2008 r. pomiędzy Gminą Wyry, a Gminą Łaziska Górne o utworzeniu wspólnej Straży Miejskiej.

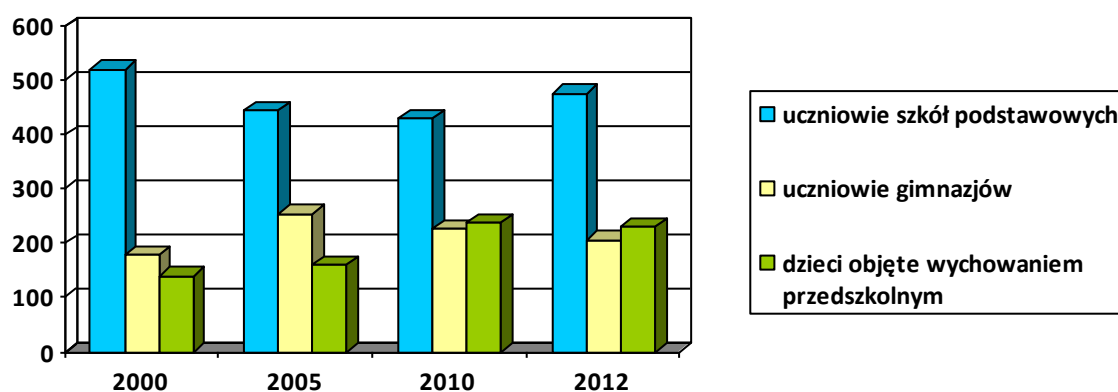
4. OŚWIATA, KULTURA I SPORT

4.1. EDUKACJA

W Gminie Wyry zapewnione jest wychowanie przedszkolne, edukacja w szkole podstawowej oraz gimnazjum. Na terenie gminy działają dwa przedszkola oraz dwa Zespoły Szkół. W roku szkolnym 2012/2013 do przedszkoli uczęszczało łącznie 230 dzieci, natomiast do obu Zespołów Szkół 682 uczniów.

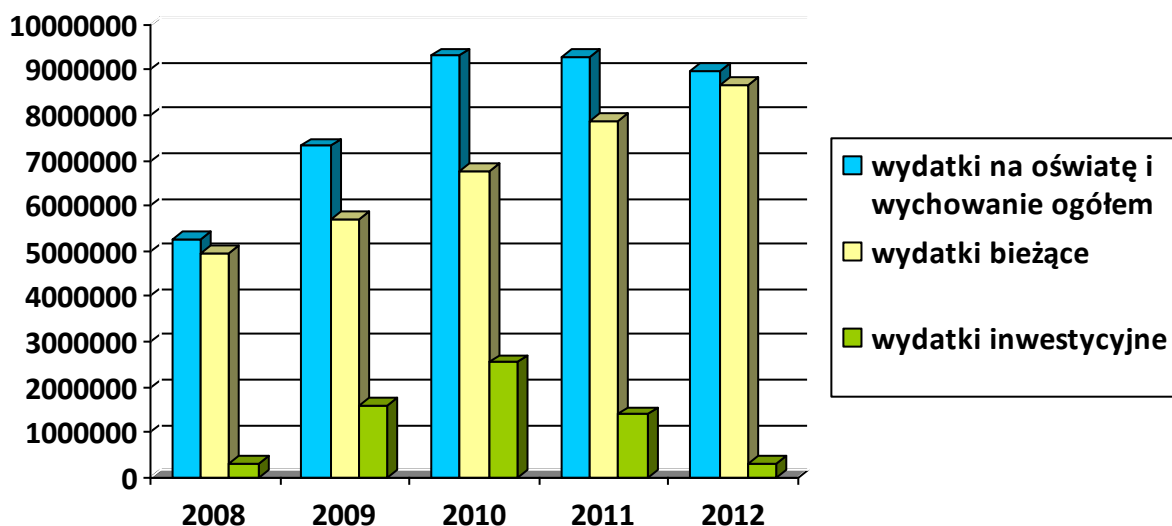
Na terenie gminy Wyry nie funkcjonuje żadna szkoła ponadgimnazjalna ani wyższa. Uczniowie, w celu dalszej edukacji, uczęszzczają do szkół zlokalizowanych na terenie gmin sąsiednich lub miasta Katowice.

Wykres nr 7: Ilość uczniów w Gminie Wyry

Uczniowie/lata	2000	2005	2010	2012
Uczniowie szkół podstawowych	520	443	429	476
Uczniowie gimnazjów	178	254	226	206
Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym	139	159	238	230

Wykres nr 8: Wydatki na oświatę

Wydatki/lata	2008	2009	2010	2011	2012
Wydatki na oświatę i wychowanie	5 264 747,68	7 319 260,62	9 311 132,81	9 275 970,26	8 994 823,32
Wydatki bieżące	4 966 824,68	5 719 261,29	6 767 679,35	7 874 245,95	8 683 525,82
Wydatki inwestycyjne	297 923,00	1 599 999,33	2 543 462,46	1 401 724,31	311 297,50

4.1.1. Infrastruktura edukacyjna

4.1.1.1. Gminne Przedszkole w Gostyni

Budynek Gminnego Przedszkola w Gostyni został oddany do użytku w 1987 roku. Przedszkole znajduje się przy ul. Pszczyńskiej 366a w Gostyni. Obiekt posiada duży, funkcjonalnie urządzonego ogród, z dwoma placami zabaw dla dzieci.

W przedszkolu znajdują się 4 sale zabaw oraz sala ruchowa, która od września 2009 r. pełni funkcję sali zabaw (dzięki czemu w chwili obecnej jest 5 grup dzieci). Teren wokół przedszkola jest ogrodzony. W ogrodzie przedszkolnym znajdują się dwa utwardzone place zabaw, kosz do koszykówki, dwie piaskownice oraz szereg urządzeń zabawowych.

Z roku na rok obserwuje się dodatni przyrost naturalny w gminie, a więc koniecznym staje się zwiększenie bazy przedszkolnej gminy, stąd też istnieje potrzeba rozbudowy budynku przedszkola w Gostyni.

Budynek Gminnego Przedszkola w Gostyni

Plac zabaw przy Gminnym Przedszkolu w Gostyni

4.1.1.2. Gminne Przedszkole w Wyrach

Obecne Przedszkole znajduje się w przedwojennym budynku w centrum Wyr, przy ul. Dąbrowszczaków 107, w którym znajdują się 4 sale dydaktyczne. Przedszkole mieści się w budynku, który od kilku lat dopuszczany jest do użytku warunkowo, gdyż nie spełnia on obowiązujących wymagań i standardów oraz przepisów, jakie stawiane są obiektom wychowania przedszkolnego (w tym p.poż. i sanitarnych). W związku z powyższym konieczne jest przeniesienie placówki do nowego budynku, którego budowa została zakończona w maju 2014 r., o znacznie wyższym standardzie zgodnym z wymogami stawianymi dla obiektu tego typu.

Budynek nowego Przedszkola wykonany został jako dwukondygnacyjny, niepodpiwniczony i funkcjonalnie związany z budynkiem Zespołu Szkół, w którym przygotowywane będą posiłki dla wychowanków przedszkola.

Budynek, dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych, dysponować będzie 5 przestronnymi salami do prowadzenia zajęć, zostanie również w pełni wyposażony w sprzęt, urządzenia i meble niezbędne dla prawidłowego funkcjonowanie placówki. Teren przyległy do budynku został zagospodarowany na jego potrzeby, w tym celu został urządzony ogród i plac zabaw dla dzieci, przebudowie uległa istniejąca droga dojazdowa, wykonano podjazd dla wózków inwalidzkich oraz platformę dźwigową przy budynku szkoły dla transportu przygotowanych posiłków w szkolnej kuchni do przedszkola.

Budynek obecnego Gminnego Przedszkola w Wyrach

Plac zabaw przy nowym budynku Gminnego Przedszkola w Wyrach

4.1.1.3. Zespół Szkół w Gostyni

Zespół Szkół w Gostyni, w skład, którego weszła Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939 i Gimnazjum w Gostyni, powołany został z dniem 1 września 2003 r. uchwałą nr VII/45/2003 Rady Gminy Wiry z dn. 14 maja 2003 r.

Obecnie w Zespole Szkół w Gostyni funkcjonuje 12 klas szkoły podstawowej i 6 klas gimnazjalnych. Uczniowie mogą korzystać z szeregu zajęć pozalekcyjnych. W szkole działają

kółka teatralne i wokalnie-instrumentalne, które osiągają wysokie lokaty w różnorodnych, pozaszkolnych festiwalach, konkursach i przeglądach.

W latach 2001-2003 została przeprowadzona kompleksowa modernizacja i rozbudowa obiektu, która obejmowała dobudowę małej sali gimnastycznej oraz 2 segmentów zawierających sale lekcyjne, bibliotekę. Dostosowano obiekt do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez wybudowanie windy. W istniejącym budynku przeprowadzono kapitalny remont, polegający m.in. na wymianie stolarki okiennej i drzwiowej, dociepleniu ścian zewnętrznych, dociepleniu i wykonaniu nowego pokrycia dachu, modernizacji kotłowni, wymianie wszystkich instalacji wewnętrznych.

Modernizacja polegała także na wymianie i wzbogaceniu wyposażenia szkoły. Posiada ona obecnie nowoczesną salę multimedialną wyposażoną m.in. w zestaw do projekcji filmów DVD i CD, 2 projektory, wizualizer, pracownię internetową z 20 stanowiskami uczniowskimi, multimedialne centrum informacyjne w bibliotece szkolnej. Uczniowie mają do dyspozycji bogatą gamę programów multimedialnych i komputerowych, wykorzystywanych w trakcie zajęć.

Budynek Zespołu Szkół w Gostyni

4.1.1.4. Zespół Szkół w Wyrach

Budynek Zespołu Szkół w Wyrach istnieje od 1962 r. W roku szkolnym 2003/2004 Szkoła Podstawowa i Gimnazjum zostały połączone w Zespół Szkół.

W latach 2009-2011 Gmina Wyry realizowała inwestycję pn.: „Przebudowa i rozbudowa obiektu Zespołu Szkół w Wyrach przy ul. Puszkina”. Inwestycja obejmowała swoim zakresem następujące roboty: przebudowę istniejącego budynku szkoły wraz z wymianą instalacji elektrycznej, gazowej, wodno-kanalizacyjnej, C.O., wyburzenie istniejącego łącznika pomiędzy budynkiem szkoły, a salą gimnastyczną, budowę nowego III kondygnacyjnego łącznika wraz z instalacjami oraz dźwigiem osobowym, przebudowę

istniejącej sali gimnastycznej, modernizację kotłowni w budynku szkoły, rozbudowę i wyposażenie kuchni, termomodernizację budynku wraz z pomalowaniem elewacji, wyposażenie sal lekcyjnych.

Zespół Szkół w Wyrach także może poszczycić się osiągnięciami w konkursach szkolnych, powiatowych, oraz w wielu konkursach powyżej powiatu. Szkoła jest wyposażona m.in. w nowoczesną pracownię komputerową, tablice interaktywne, ciekawe pomoce dydaktyczne

Budynek Zespołu Szkół w Wyrach

4.2. KULTURA

4.2.1. Dom Kultury w Gostyni

Na terenie Gminy Wiry funkcjonuje jeden Dom Kultury, położony w Gostyni przy ul. Pszczyńskiej.

W Domu Kultury w Gostyni organizowane są różnego typu imprezy, festyny, konkursy plastyczne i literackie, plenery malarskie, wystawy, koncerty, przedstawienia. Nie tylko dla młodszych mieszkańców gminy, ale także dla dorosłych i osób starszych. W jego budynku mają swoją siedzibę : Chór Mieszany „Zorza”, Klub Kobiet Aktywnych, Zespół Folklorystyczny „Gostynianki”, Zespół Tańca Nowoczesnego ”Gracja”, Zespół Kameralny A cappella „Akord”.

Do wydarzeń organizowanych przez Dom Kultury między innymi należą też:

- ✓ Złot Orkiestr Dętych,
- ✓ Regionalny Festiwal Ekologiczny,
- ✓ Konkursy fotograficzne,
- ✓ Wojewódzkie Konfrontacje Gostyńskie Teatrałki,
- ✓ Festyn Dożynkowy,
- ✓ Klub Lato.

W Domu Kultury organizowane są również liczne zajęcia mające wpływ na rozwój kulturalny i styl życia mieszkańców, tj. m.in.: rytmika, gimnastyka, nauka gry na instrumentach, zajęcia taneczne, wyjazdy i wycieczki, spotkania seniorów, spotkania działaczy i administratorów kultury oraz imprezy i zabawy okolicznościowe.

4.2.2. Biblioteka

Gminna Biblioteka Publiczna w Wyrach została, utworzona w roku 1949. Obecnie w gminie Wiry znajdują się dwie biblioteki. Główna siedziba znajduje się w Wyrach przy ul. Dąbrowszczaków 58, natomiast filia w Gostyni przy ul. Pszczyńskiej 372.

Biblioteki zostały stworzone z myślą zarówno o tych najmłodszych, jak i o uczniach szkół, studentach, osobach pracujących, bezrobotnych, rencistach i emerytach. Asortyment dobrany jest w ten sposób, że każdy z mieszkańców gminy znajdzie coś dla siebie. Czytelnik może jednorazowo wypożyczyć 5 książek i zatrzymać na miesiąc. Biblioteka jest zaopatrzona w księgozbiór, czytelnię, czasopisma, stanowiska komputerowe – z dostępem do internetu oraz z drukarką, a także w ksero.

W Bibliotece organizowane są lekcje dla dzieci, podczas których można się dowiedzieć jak odpowiednio korzystać z biblioteki. Po takim spotkaniu dzieci wiedzą w jaki sposób mają się zachowywać w takich miejscach, jest to dla nich także zachętą do częstego odwiedzania tej placówki. Ponadto biblioteka organizuje różnego rodzaju konkursy, spotkania, pokazy, przedstawienia.

Tabela nr 10: Wskaźniki związane z czytelnictwem

		GMINA WYRY	POWIAT MIKOŁOWSKI	WOJ. ŚLĄSKIE	POLSKA
Ludność na 1 placówkę biblioteczną	osoba	3709	4534	5575	4072
Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	wol.	3 865,70	3 350,90	3 599,90	3 415,70
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	184	184	188	168
Wypożyczenie księgozbiór na 1 czytelnika		13,60	25,60	19,70	18,90

4.3. *TURYSTYKA*

Do najważniejszych atrakcji turystycznych Gminy Wyry należą:

- ✓ schrony bojowe z okresu II wojny światowej
- ✓ Pomnik Pamięci Żołnierzy Września 1939 r.
- ✓ Dąb szypułkowy – pomnik przyrody (wiek: 347 lat)
- ✓ Kapliczki
- ✓ Figury przydrożne
- ✓ Kościół z 1927 r. znajdujący się w Wyrach
- ✓ Były Kościółek z 1922 r. w Gostyni (obecnie zaadaptowany na Kaplicę cmentarną)
- ✓ Staw Wicie

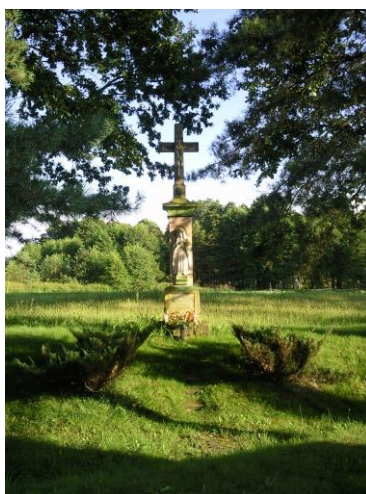
Atrakcją dla turystów pod względem przyrodniczym jest duża lesistość gminy oraz ścieżki rowerowe (długość 34 km) – oddane do użytku w 2011 r., które umożliwiają mieszkańcom gminy oraz gmin ościennych rekreację pośród przyrody.

Pomnik Pamięci Żołnierzy Września 1939 r.

Wiaty rowerowe przy stawie Wicie

Kapliczka na tzw. „szańcu szwedzkim

4.4. *SPORT*

Na terenie Gminy Wiry działają Stowarzyszenie Klub Sportowy Fortuna Wiry oraz Stowarzyszenie Sztuk i Sportów Walki „Wojownik”.

Infrastruktura sportowa to boisko na obiekcie im. Braci Góralczyków przy ul. Markiela (remont w 2010 r.) We wrześniu 2014 r. zakończona zostanie budowa boiska wraz z infrastrukturą techniczną i zapleczem w Gostyni przy ul. Rybnickiej.

Gmina Wiry wspólnie wraz z Radą Sportu, powołaną przez Wójta Zarządzeniem nr 9/2011 w dniu 21 stycznia 2011 r., organizuje różnorodne wydarzenia związane ze sportem, mające na celu przede wszystkim zachęcenie mieszkańców gminy do spędzania wolnego czasu w sposób aktywny. Są to m.in.:

- ✓ Rodzinny Rajd Rowerowy
- ✓ Gminny Turniej Tenisa Stołowego
- ✓ Mistrzostwa Gminy w Narciarstwie Alpejskim
- ✓ Turniej Piłki Nożnej „Dzikich Drużyn”
- ✓ Turniej Piłki Siatkowej Plażowej
- ✓ Gminny Marsz Nordic Walking
- ✓ Gminny Rajd Górski
- ✓ Piłkarska Liga Mistrzów Gminy Wiry

Boisko piłkarskie w Wyrach

5. *BUDŻET GMINY. INWESTYCJE I PROJEKTY UNIJNE*

5.1. *BUDŻET GMINY WYRY*

Na dochody gminy składają się:

- dochody własne, w tym wpływy z podatków (m.in.: podatku od nieruchomości, rolnego, od środków transportu) oraz wpływy z opłat (np. skarbowej, targowej);
- udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa (wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych);

- dochody komunalnych jednostek budżetowych (np. wpływy z opłaty stałej pobieranej w przedszkolach, wpływy z opłat za żywienie w szkołach, przedszkolach);
- dochody z majątku gminy (np. opłaty za wieczyste użytkowanie, czynsze za wynajem lokali);
- subwencja ogólna;
- dotacje z budżetu państwa;
- dotacje unijne.

Wydatki natomiast obejmują plan wydatków bieżących, w tym:

- wydatki bieżące jednostek budżetowych (wydatki na wynagrodzenia oraz wydatki związane z realizacją zadań statutowych jednostek budżetowych);
- wydatki na dotacje na zadania bieżące;
- wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych;
- wydatki bieżące na programy finansowane z pomocy zagranicznej;
- wydatki na obsługę długu publicznego;

oraz plan wydatków majątkowych (wydatki na inwestycje i zakupy inwestycyjne).

5.2. NAJWAŻNIEJSZE INWESTYCJE W GMINIE WYRY 2006 - 2013

1. Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Wyrach

OKRES REALIZACJI: 2006-2008

KOSZT: 9 211 476 zł (w tym: 5.000.000 zł pożyczka WFOŚiGW w Katowicach)

ZAKRES RZECZOWY:

- modernizacja części mechanicznej i części biologicznej oczyszczalni ścieków wraz z przeróbką osadów w celu przyjmowania ścieków z miejscowości Wiry i Gostyń (przepustowość $Q=1000\text{m}^3/\text{dobę}$).
- budowa zaplecza techniczno-socjalnego dla Zakładu Gospodarki Komunalnej w Wyrach

2. Budowa Przychodni Zdrowia w Wyrach przy ul. Tysiąclecia

OKRES REALIZACJI: 2006-2008

KOSZT: 1.406.300 zł (ze środków własnych Gminy Wiry)

ZAKRES RZECZOWY:

- budynek dwukondygnacyjny, niepodpiwniczony, o kubaturze - 2263,75 m³, pow. użytkowej 304,25 m²,
- instalacja: wod.-kan., gazowa, elektryczna, c.o,
- droga wewnętrzna i place postojowe, chodniki, zatoka asfaltowa,
- zagospodarowanie terenu zielonego.

3. *Budowa zatok autobusowych w ciągu drogi wojewódzkiej nr 928 – ul. Pszczyńskiej w Gostyni (w rejonie skrzyżowania z ul. Miarową i ul. Łuczników)*

OKRES REALIZACJI: 2008-2009

KOSZT: 805 228 zł (ze środków budżetu Województwa Śląskiego).

ZAKRES RZECZOWY:

- zarurowanie rowów, drenaż, budowa nasypów,
- podbudowa chodników i 4 zatok przystankowych oraz ułożenie kostek brukowanych,
- montaż krawężników betonowych,
- wykonanie cieków przykrawężnikowych,
- montaż barierek i 4 wiat przystankowych.

4. *Budowa kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej w miejscowości Gostyń – etap I i II*

OKRES REALIZACJI: 2011 - 2013

KOSZT: 9.400.000,00 zł (w tym: 3.288.118,70 zł – dotacja ze środków WFOŚiGW w Katowicach i 3.288.118,70 zł – pożyczka ze środków WFOŚiGW w Katowicach)

ZAKRES RZECZOWY:

- budowa kanalizacji grawitacyjnej - 21,5 km,
- wykonanie przydomowych pompowni ścieków – 394 szt.

5.3. **PROJEKTY UNIJNE**

Od momentu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej dla naszego kraju, w tym również dla Gminy Wyry, otworzyły się nowe możliwości związane z pozyskaniem środków finansowych na projekty służące wszystkim mieszkańcom.

W ciągu 10 lat udało się gminie Wyry pozyskać ponad 12 mln zł dofinansowania dla 13 projektów, a łączna ich wartość to ponad 20 mln zł.. Warto również wspomnieć, że gmina zrealizowała (bądź jeszcze realizuje) szereg projektów partnerskich z pozostałymi gminami Powiatu Mikołowskiego lub innymi jednostkami, co świadczy o współdziałaniu tychże podmiotów na rzecz społeczności lokalnej całego powiatu.

5.3.1. **Projekty inwestycyjne, tzw. „twarde”:**

1. *Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wyry – etap VII (ulica Pszczyńska)*

OKRES REALIZACJI: 2006

KOSZT: 1 198 619,00 zł (w tym wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na lata 2004 - 2006: 897 606,74 zł)

ZAKRES RZECZOWY:

- kanalizacja sanitarna grawitacyjna o długości 3 989,97 mb,
- studnie – 163 szt.,
- kanalizacja sanitarna ciśnieniowa o długości 480,12 mb,
- 3 pompownie ścieków: P4, P5, P11.

2. *Przebudowa ulicy Kopaniny w Wyrach*

OKRES REALIZACJI: 2009 - 2010

KOSZT: 2.219.722,00 zł (w tym wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013: 1.640.330,00 zł)

ZAKRES RZECZOWY:

- poszerzenie jezdni do 4,5 m na długości 1,8 km wraz z wykonaniem koniecznych zatok,
- wykonanie utwardzonych poboczy o szerokości do 1,0 m na długości 1,5 km,
- odwodnienie całej długości drogi otwartymi korytkami ściekowymi, prefabrykowanymi,
- przebudowa istniejących zjazdów do pól i posesji,
- wykonanie odcinka kanalizacji deszczowej (0,4 km),
- zmiana organizacji ruchu celem zwiększenia bezpieczeństwa.

3. *Remont boiska piłkarskiego położonego na terenie kompleksu rekreacyjno – sportowego w Wyrach*

OKRES REALIZACJI: 2010

KOSZT: 665.135,00 zł (w tym wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013: 509.143,00 zł)

ZAKRES RZECZOWY:

- wykonanie boiska z nawierzchni trawiastej o wymiarach 104 x 68 m (wraz ze strefą ochronną dookoła boiska),
- wykonanie drenażu płyty głównej,
- montaż bramek i piłkochwyłów,
- montaż nowych barier wokół boiska oraz dwóch 10-osobowych kabin dla zawodników.

4. *Przebudowa i rozbudowa obiektu Zespołu Szkół oraz budowa Przedszkola w Wyrach przy ulicy Puszkina*

OKRES REALIZACJI: 2007 - 2014

KOSZT: 8.598.501,00 zł (w tym wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013: 4.019.238,00 zł)

ZAKRES RZECZOWY:

Zespół Szkół:

- przebudowa istniejącej sali gimnastycznej wraz z nowym wyposażeniem,
- modernizacja budynku szkoły,
- budowa nowego III-kondygnacyjnego łącznika pomiędzy budynkiem szkoły, a salą gimnastyczną wraz z instalacjami oraz dźwigiem osobowym,
- wyposażenie sal lekcyjnych i biblioteki,
- modernizacja kotłowni i kuchni z wyposażeniem,
- wykonanie nowej elewacji budynku.

Przedszkole:

- budowa 5-oddziałowego przedszkola (w tym 5 sal zabaw z bezpośrednim dostępem do łazienki, szatnie, pomieszczenia biurowe, pomieszczenia gospodarcze),
- kompleksowe zagospodarowanie terenu (w tym wykonanie placu zabaw i drogi dojazdowej),
- pełne wyposażenie obiektu.

5. *Budowa zintegrowanego systemu wspomagania zarządzania w administracji w Urzędzie Gminy Wyry*

OKRES REALIZACJI: 2012 – 2013

KOSZT: 386.657,00 zł (w tym wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013: 328.658,00 zł)

ZAKRES RZECZOWY:

- adaptacja i wyposażenie pomieszczenia na potrzeby głównego węzła sieci i serwerowni,
- modernizacja infrastruktury sieci komputerowej,
- zakup 14 nowych stanowisk komputerowych, urządzenia wielofunkcyjnego oraz skanera,
- uruchomienie systemu wspomagania decyzji i zarządzania - udostępnianie informacji analitycznej z różnych obszarów funkcjonowania jednostki administracji samorządowej (budżet, finanse, podatki, kadry, itd.) osobom pełniącym funkcje zarządcze i kontrolne,
- uruchomienie platformy e-Urząd - Platforma przeznaczona jest dla mieszkańców i pozostałych klientów urzędu.

6. *Zagospodarowanie terenu rekreacyjno – sportowego w Gostyni przy ulicy Rybnickiej poprzez budowę boiska wraz z infrastrukturą techniczną i zapleczem*

OKRES REALIZACJI: 2013 – 2014

KOSZT: 2.472.308,00 zł (w tym wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013: 1.432.660,00 zł)

ZAKRES RZECZOWY:

- wykonanie boiska z nawierzchni trawiastej wraz z nawodnieniem, montaż bramek i piłkochwyłów,
- budowa 3 boisk do siatkówki plażowej,
- budowa budynku socjalno – gospodarczego,
- wykonanie placu z urządzeniami fitness,
- wykonanie ogrodzenia i oświetlenia terenu,
- zakup sceny mobilnej.

7. *Budowa kanalizacji sanitarnej ciśnieniowej w Gostyni (etap I i II – ul. Tęczowa, ul. Tyska)*

OKRES REALIZACJI: 2009 – 2010

KOSZT: 1.966.916,00 zł (w tym wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rolnego Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013: 747.413,00 zł)

ZAKRES RZECZOWY:

- sieć ciśnieniowa i grawitacyjna o długości 22 km,
- 76 przydomowych oczyszczalni ścieków,
- 11 studni wężłowych z zasuwami.

8. *Budowa Zagrody Śląskiej wraz z parkingami i mini amfiteatrem w Gostyni przy ulicy Pszczyńskiej*

OKRES REALIZACJI: 2010 – 2011

KOSZT: 1.149.678,00 zł (w tym wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rolnego Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013: 371.371,00 zł)

ZAKRES RZECZOWY:

- budowa mini amfiteatru (sceny z zadaszeniem),
- budowa grilla z cegły ceramicznej,
- wykonanie drewnianych ławek ze stolikami (łącznie 264 miejsc siedzących),
- budowa ogrodzenia pełniącego jednocześnie funkcję ekranów akustycznych,
- wykonanie oświetlenia (latarnie typu parkowego),
- wykonanie posadzek parkingów, jezdni, terenu „Zagrody Śląskiej”.

5.3.2. *Projekty „miękkie”:*

1. *Edukacja w każdym wieku szansą na rozwój mieszkańców Gminy Wyry*

OKRES REALIZACJI: 2009 – 2010

KOSZT: 26.485,00 zł (w tym wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007 - 2013: 26.485,00 zł)

ZAKRES PROJEKTU:

- cykl seminariów „Uczymy się dla siebie” (spotkania gimnazjalistów obu Zespołów Szkół z psychologiem, pedagogiem i doradcą zawodowym),
- pogadanka „Mój zawód moim hobby” skierowana do uczniów obu Zespołów Szkół,
- cykl seminariów „Uczymy się w każdym wieku” (spotkania rodziców gimnazjalistów obu Zespołów Szkół z psychologiem, pedagogiem i doradcą zawodowym),
- kurs nauki obsługi komputera i internetu dla osób bezrobotnych po 45 roku życia.

W projekcie wzięło udział 151 uczniów obu Zespołów Szkół, 51 rodziców oraz 21 osób bezrobotnych.

2. Inicjatywa w naszych rękach – budujemy lokalne grupy projektowe

OKRES REALIZACJI: 2010

KOSZT: 40.854,00 zł (w tym wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007 - 2013: 40.854,00 zł)

ZAKRES PROJEKTU:

- seminarium „dobrych praktyk projektowych”,
- trening kompetencji interpersonalnych (15h),
- trening rozpoznawania potrzeb edukacyjnych środowiska lokalnego i konstruowania projektów (25h),
- konferencja podsumowująca projekt.

W projekcie wzięło udział 39 mieszkańców Gminy Wyry.

3. Poznawanie świata wokół nas kluczem do sukcesu w przyszłości

OKRES REALIZACJI: 2010 – 2012

KOSZT: 1.132.990,00 zł (w tym wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007 - 2013: 1.115.995,15 zł)

ZAKRES PROJEKTU:

- organizacja dodatkowych zajęć dla przedszkolaków (m.in. gimnastyka korekcyjna, język angielski, zajęcia z logopedą),

- wydłużenie czasu pracy oddziałów w obu przedszkolach,
 - utworzenie dodatkowego oddziału w Gminnym Przedszkolu w Gostyni,
 - organizacja wycieczek i wyjazdów w obu przedszkolach,
 - zakup pomocy dydaktycznych dla obu placówek,
 - organizacja łącznie 4 Festynów Rodzinnych,
 - organizacja warsztatów oraz prowadzenie konsultacji on-line dla rodziców.
- W projekcie wzięło udział 329 przedszkolaków oraz 54 rodziców.

4. Mistrzowie Kompetencji Kluczowych w Gminie Wyry

OKRES REALIZACJI: 2010 – 2012

KOSZT: 905.834,00 zł (w tym wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007 - 2013: 905.834,00 zł)

ZAKRES PROJEKTU:

- organizacja zajęć specjalistycznych, wyrównawczo – kompensacyjnych, wsparcia psychologiczno – pedagogicznego i arteterapii dla uczniów obu Zespołów Szkół,
- wprowadzenie w Zespołach Szkół innowacyjnych metod nauczania tj. WebQuest (projekty edukacyjne) i Europass (planowanie własnej kariery),
- organizacja wyjazdów edukacyjnych,
- zakup tablic interaktywnych i pomocy dydaktycznych dla obu placówek,
- organizacja łącznie 4 Festiwali Nauki,
- warsztatów szkoleniowych dla nauczycieli.

W projekcie wzięło udział 512 uczniów oraz 60 nauczycieli.

5. *Wiara w możliwości kluczem do doskonałości uczniów w Gminie Wyry*

OKRES REALIZACJI: 2011 – 2013

KOSZT: 124.153,00 zł (w tym wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na lata 2007 - 2013: 124.153,00 zł)

ZAKRES PROJEKTU:

- organizacja zajęć specjalistycznych, wyrównawczo – kompensacyjnych oraz rozwijających zainteresowania dla uczniów klas I – III obu Szkół Podstawowych,
- zakup pomocy dydaktycznych dla obu placówek.

W projekcie wzięło udział 178 uczniów.

